

ODUNPAZARI BELEDİYE BAŞKANLIĞI

ACİL

EYLEM PLANI

İÇİNDEKİLER

ACİL EYLEM PLANI

1- TANIMLAR

2- HEDEFLER

3- AMAÇ

4- KAPSAM

5- GENEL BİLGİLER

5.1. Afet Ve Acil Durum Müdahalesinde Temel İlkeler

5.1.1.Hayat Kurtarma ve Can Güvenliği

5.1.2.İnsan Haklarına, Bireysel ve Toplumsal Hassasiyetlere Saygı

5.1.3.Tarafsız ve Eşit Muamele

5.1.4.İş Birliği ve Katılımı Teşvik

5.1.5.Kamuoyunun Bilgilendirilmesi

5.1.6.Operasyonel Esneklik

5.1.7.Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik

5.1.8.Daima Hazırlıklı Olmak

5.1.9.İyileştirme

5.2. PROJE İLGİLİ BİLGİLER

6-ACİL DURUMLARIN SINIFLANDIRILMASI

7-OLAYLARA MÜDAHALE ŞEKİLLERİ VE AŞAMALARI

7.1. Önleme ve Engel Olma

7.2. Erken Müdahale ve Kontrol Altına Alma

7.3. Olayları İzleme

8-ACİL DURUM EKİPLERİ VE GÖREVLERİ

8.1. ACİL DURUM EKİPLER SORUMLUSU VE YARDIMCILARI (KRİZ MERKEZİ)

8.2. KORUMA EKİBİ

8.3. SÖNDÜRME EKİBİ

8.4. ARAMA-KURTARMA-TAHLIYE EKİBİ

8.5. İLKYARDIM EKİBİ

8.6. HABERLEŞME-İLETİŞİM EKİBİ

8.7. ARAÇ-GEREÇ VE EKİPMAN TEMİN EKİBİ

8.8. SOSYAL YARDIM / HALKLA İLİŞKİLER EKİBİ

8.9. FİNANS VE İDARİ İŞLER EKİBİ

9-HASTA VE YARALILARIN SEVK EDİLECEĞİ ARAÇLAR VE HASTANELER:

10-BELEDİYEMİZ SORUMLULUK SAHASINDA BULUNAN PERSONELİN, ACİL DURUM GÖREVLERİ VE HAREKET TARZLARI

11-ACİL DURUMLARIN MEYDANA GELMEMESİ İÇİN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

12-ACİL DURUM TELEFONLARI

13-TOPLANMA ALANLARI

14-ALARM VERİLMESİ

15-EĞİTİM VE TATBİKATLAR

15.1.EĞİTİMLER

15.2.TATBİKATLAR

16-ACİL DURUMLARDA UYGULAMA

16.1.YANGIN DURUMU

- a)Yangını İlk Gören/Haber Alan
- b)Yangın Haberini Alan Afet İşleri Müdürü/ Vekili
- c)Yangın Yerine Gelen Afet İşleri Müdürü/ Vekili
- d)Yangın Durumunda Koruma Ekibi
- e)Yangın Durumunda Kurtarma ve Söndürme Ekibi
- f)Yangın Durumunda İlk Yardım Ekibi
- g)Tüm Çalışanların Hareket Tarzı

16.1.1.YANGIN SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

16.2.DEPREM DURUMU

16.2.1.DEPREM ÖNCESİ SINIRLAYICI ÖNLEMLER

16.2.2.DEPREM ANINDA YAPILMASI GEREKENLER

16.2.3.DEPREM SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

16.3.SEL – SU BASKINI

16.3.1.SEL – SU BASKININI ÖNLEYİCİ VE SINIRLAYICI ÖNLEMLER

16.3.2.SEL – SU BASKINI SIRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

16.3.3.SEL – SU BASKINI SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

16.4.SABOTAJ VE TEHDIT

16.5.DİĞER ACIL DURUMLAR

16.6.YARALANMALAR

16.7.ÖLÜM

17-TAHLİYE

18-RAPORLAMA

19-TOPLANMA ALANI

20-EKLER

21-ONAY

ACİL EYLEM PLANI

1-TANIMLAR:

Acil durum:	Toplumun tamamının veya belli kesimlerinin normal hayat ve faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, acil müdahaleyi gerektiren olaylar ile bu olayların oluşturduğu kriz halini,
Acil durum planı:	Odunpazarı Belediyesi sınırı içinde oluşabilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler dahil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı plandır.
Acil Yardım:	Afetzedeleri tespit etme, enkaz kaldırma, enkaz altından kurtarma, acil ve ilk yardım yapma, tahliye etme, temel ihtiyaç malzemelerinin yardım ve takviyesinde bulunma, kargaşa ve düzensizliğe karşı güvenliğin sağlanmasına yardımcı olma, idari ve teknik hizmet desteği sağlama gibi görevlerin yerine getirilmesi faaliyetleridir.
Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri:	Afet ve acil durumlarda müdahalenin koordine edildiği, 24 saat esasına göre çalışan, kesintisiz ve güvenli bilgi işlem ve haberleşme sistemleri ile donatılan merkezleri,
Güvenli Yer:	Acil durumların olumsuz sonuçlarından bölge halkının etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta belirlenmiş yerdir.
Afet:	Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan doğal, teknolojik veya insan kaynaklı olayları,
Afet Yönetimi:	Afet sonucunu doğurabilecek olayların önlenmesi veya zararlarının azaltılması amacıyla afetlere/acil durumlara hazırlık ve onların olası zarar/risklerinin azaltılması ile birlikte afetler/acil durumlardan sonra müdahale etme ve iyileştirme gibi çalışmaların tümünde yapılması gereken çalışmaların toplumun tüm kesimlerini kapsayacak şekilde planlanması, yönlendirilmesi, desteklenmesi, koordine edilmesi, gerekli mevzuat ve kurumsal yapılanmaların oluşturulması veya yeniden düzenlenmesi ve etkin ve verimli bir uygulamanın sağlanabilmesi için toplumun tüm kurum ve kuruluşlarıyla, kaynaklarının bu ortak amaçlar doğrultusunda yönetilmesini;
Doğal Afetler:	Buzlanma, çamur akıntısı, çekirge istilaları, çığlar, çölleşme, deniz ve göl su seviye değişimleri, deprem, dolu, don, fırtına kabarması, heyelanlar, hortumlar, kaya düşmesi, kuraklık, orman ve çalı yangınları, rüzgar, toz, kum, yağmur, kar ve kış fırtınaları, seller, ani sel ve su baskınları, sıcak ve soğuk hava dalgaları, sis ve düşük görüş mesafesi, tarımsal zararlılar, toprak kayması, tsunami, yıldırım, zemin çökmesi ve benzerleri.
Erken Uyarı:	İnsanların tehlikelere karşı, zamanında ve gerektiği gibi davranmalarına

	imkan tanıyacak şekilde haberdar etmek.
Hizmet Grubu:	Afet ve acil durumlarda Eskişehir Afet Müdahale Planı kapsamında ana çözüm ortağı ve destek çözüm ortaklarının yürüttükleri hizmetlerin niteliğine göre oluşturulan grupları,
Müdahale:	Afet ve acil durumlarda can ve mal kurtarma, sağlık, iâşe, ibate, güvenlik, mal ve çevre koruma, sosyal ve psikolojik Afet İşlerinin verilmesine yönelik çalışmaları
Tehlike:	Can ve mal kayıplarına neden olmak ile birlikte sosyo-ekonomik düzen ve etkinliklere zarar verme potansiyeli olan her şeydir
112 Acil Çağrı Merkezleri:	Acil yardım çağrılarını karşılamak üzere Büyükşehir Belediyesi olan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı bünyesinde, diğer illerde ise valilikler bünyesinde kurulan merkezleri ifade eder.

2-HEDEFLER

- **Acil Eylem Planının hedefleri;**
  - Hayat kurtarmak,
  - Kesintiye uğrayan hayatı ve faaliyetleri en kısa sürede normale döndürmek,
  - Müdahale çalışmalarını hızlı ve planlı bir şekilde gerçekleştirmek,
  - Halk sağlığını korumak ve sürdürmek,
  - Mülkiyet, çevre ve kültürel mirası korumak,
  - Ekonomik ve sosyal kayıpları azaltmak,
  - İkincil afetleri önlemek ya da etkilerini azaltmak,
  - Kaynakların etkin kullanımını sağlamaktır.

3-AMAÇ:

Acil Eylem Planı; afet ve acil durumlara ilişkin müdahale çalışmalarında görev alacak Hizmet Grupları ve koordinasyon birimlerine ait rolleri ve sorumlulukları tanımlamak, Eskişehir İli için afet öncesi, sırası ve sonrasındaki müdahale planlamasının temel prensiplerini belirlemektir.

Bu plan; Odunpazarı Belediye Başkanlığı bünyesinde yapılan işler esnasında meydana gelebilecek;

- Yangın (Bina Yangınları, Sanayi Tesisleri Yangınları, Orman Yangınları ve Patlayıcılar)
- Ani Su Baskınları ve Taşkınlar
- Kuraklık,
- Patlama,
- Doğal Afetler (Deprem, Sel, Heyelan, Fırtına, Yıldırım düşmesi),
- İlkyardım ve tahliye gerektirecek olay ve kazalar,
- Ulaşım Kazaları (Karayolu Kazaları, Raylı Sistem Kazaları, Havayolu Kazaları)
- Radyolojik ve Nükleer Kazalar (Kimyasal Kazalar, Nükleer Kazalar / Nükleer Madde Serpintileri, Biyolojik Kazalar, Radyolojik Kazalar)
- Gıda zehirlenmesi,
- Terör Olayları (Bombalı Saldırıları, Sabotajlar ve Terör Örgütü Propagandası)
- Siber Saldırı,
- Biyolojik Afetler ve Salgın Hastalıklar (İnsanlar Arasındaki Salgınlar, Hayvanlar Arasındaki Salgınlar ve İnsan - Hayvan Karma Salgınlar)

vb. gibi durumlarda;

- Karşılaşılması muhtemel acil durumların önceden analiz edilmesini ve karşılaşılması muhtemel risklerinin değerlendirilmesini,
- Doğru ve etkin bir acil müdahaleyi sağlayacak ekiplerin belirlenmesini,
- Acil durumlarla ilgili; öncesi, müdahale ve olay sonrasını kapsayacak şekilde; görev, yetki ve sorumlulukların belirlenmesini,
- Bu ekiplerin hareket tarzlarının planlanmasını,
- Acil durumlarda görev alacak personellerin özel, diğer personellerin ise acil durumlara karşı genel bilgilendirilmelerini ve eğitilmelerini,
- Her türlü acil durumda ihtiyaç duyulacak malzeme, ekipmanların önceden hazır edilmesini ve gerekli kontrollerinin yapılarak faal durumda tutulmalarını,

Tüm unsurlar ile hazır bulunulmasını, bu sayede;

- Acil durumlarda hızlı bir şekilde organize olmak, acil durumu analiz etmek ve mümkün olan en kısa sürede kontrol altına almak,
- İnsan sağlığını ve insan yaşamını korumak,
- Çevrenin kirlenmesini önlemek,
- Kurum faaliyet alanında bulunan Müdürlüğe ait ofis, donanım ve diğer malzemeleri korumak,
- Kanun ve yönetmeliklere uymak,
- Acil durumda devlet kuruluşlarıyla ve ilgili özel kuruluşlarla haberleşmeyi sağlamak,
- Acil durumu olabildiğince erken bertaraf edip normal çalışma şartlarına dönmek ve normal operasyonu sürdürmek,
- Yukarıda belirtilen hususları sağlayarak Kurumun maddi ve manevi kayıplarını asgariye indirmeyi amaçlar.

4-KAPSAM:

Bu plan; Odunpazarı Belediyesinde çalışan memur, işçi ve yardımcı hizmet personelleri dâhil olmak üzere, tüm çalışanları kapsar.

5-GENEL BİLGİLER:

- Kurum Adı / Ünvanı : ODUNPAZARI BELEDİYE BAŞKANLIĞI
- Adres : Yenidoğan Mahallesi Çamkoru Sokak No:2
Odunpazarı / ESKİŞEHİR
- Telefon / Fax : 222 213 30 30 / 222 227 96 07

5.1. AFET VE ACIL DURUM MÜDAHALESİNDE TEMEL İLKELER:

Afet ve acil durumlarla ilgili yapılacak tüm planlama ve müdahale çalışmaları aşağıdaki ilkeler (Şekil 1) doğrultusunda sürdürülmelidir. Bu ilkeler afet ve acil durumla ilgili tüm Hizmet Gruplarını, yetkilileri, görevlileri ve gönüllüleri kapsar.

Şekil 1 - Ulusal ve Yerel Afet Müdahalesinde Temel İlkeler

5.1.1. Hayat Kurtarma ve Can Güvenliği

Afet ve acil durum sırasında ve sonrasında yürütülen tüm çalışmaların önceliği hayat kurtarmak, insan sağlığı ve can güvenliğini korumaktır.

5.1.2. İnsan Haklarına, Bireysel ve Toplumsal Hassasiyetlere Saygı

Müdahale ve ön iyileştirme çalışmalarında insan haklarına aykırı ve insan onurunu zedeleyici davranışlarda bulunulamaz. Müdahale sürecinde elde edilen kişisel bilgiler hiçbir koşulda başka bir amaçla kullanılmaz, diğer kişiler, kurumlar ve/veya kuruluşlarla paylaşılmaz. Hizmet verilen bireylerin özel yaşamları ile ilgili bilgilerin gizliliği korunur. Müdahale ve ön iyileştirme çalışmalarında bireylerin ve toplumun hassasiyetlerine saygı gösterilir. Tüm hizmetler, gerçekleşmeyecek vaatlerde bulunulmadan gerçekçi bir zeminde yürütmeli ve çalışmalarda yapıcı olmaya özen gösterilmelidir. Hizmet Grupları, yetkililer, görevliler ve gönüllüler birey ve kurumlara ve/veya kuruluşlara sunduğu hizmetin nitelik ve sonuçlarından sorumlu olduğunun bilincinde olmalıdır. Bilgi ve deneyim, hizmet sunulan bireylerin yararına kullanılmalıdır.

5.1.3.Tarafsız ve Eşit Muamele

Hizmet Grupları, yetkililer, görevliler ve gönüllüler doğruluk, dürüstlük ve tarafsızlık ilkelerine uygun davranmak zorundadır. Korunmaya muhtaç bireylere (yaşlılara, çocuklara, hamilelere, engellilere, vb.) öncelik verilir. Bu öncelikler dışında, hizmet verilen bireylere yaş, kimlik, cinsel yönelim, etnik köken, din, dil, mezhep, engellilik durumu, siyasi görüş gibi farklılıklar temelinde ayırım uygulanamaz ve bu bilgileri açıklaması istenemez (sağlık nedeniyle yaş ve cinsiyet, defin nedeniyle din, özel hizmetlerin organizasyonu nedeniyle engellilik durumu hariç olmak üzere).

5.1.4.İş Birliği ve Katılımı Teşvik

Kamu Kurum ve Kuruluşları, STK'lar, üniversiteler, özel sektör ve gönüllü grupları tarafından, müdahale ve ön iyileştirme çalışmalarına faydası olacak her tür mevcut kapasite ve kaynak (insan, ekipman, bilgi kaynakları, vb.) ihtiyacı karşılayacak düzeyde gerek ulusal ve yerel düzey Hizmet Grubu planlarına, gerekse müdahale çalışmalarına dahil edilmelidir. Hizmetlerin sürdürülebilir olması ve olağan döneme geçişe olanak sağlaması açısından, destek ve iyileştirme çalışmaları, bu gruplara hizmeti sürdürecektir. Resmi kurumlar ya da Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliği içerisinde yürütülmelidir. Yetkililer, STK'ların ve gönüllülerin manevi bir amaç uğruna çalışmalara katıldıklarını göz önünde tutmalı, olanaklar ölçüsünde en iyi şekilde çalışmalarını sağlayacak bir iş birliği koşulu sağlamalıdır. Tarafsızlık ilkesine uygun olarak, çalışmalara faydası olacak kapasiteye sahip tüm STK'ların ve gönüllülerin katılımı teşvik edilmelidir. Çalışmalar sırasında gönüllülerin tükenmelerini önleyecek önlemler alınmalı, eşit koşullarda çalışmalarını sağlamaya çaba gösterilmeli ve gönüllülerin yeteneklerine ve becerilerine uygun olarak görevlendirilmeleri sağlanmalıdır.

5.1.5.Kamuoyunun Bilgilendirilmesi

Afet ve acil durumla ilgili paylaşılan bilgiler açık, anlaşılır ve tutarlı olmalı, somut gerçeklere ve verilere dayanmalıdır. Bilgilendirmenin uygun sıklıkta yapılmasına özen gösterilmelidir. Bilgilendirme yapan kişi konu ile ilgili ve yetkili olmalı; ayrıca kullanılan dil gerek yaşanan olayın, gerekse bu olaydan etkilenen topluluğun hassasiyetleri dikkate alınarak seçilmelidir. Reklam amaçlı açıklamalardan ya da öyle anlaşılacak tanıtımlardan özenle kaçınılmalıdır. Eksik ve yanlış bilginin can ve mal kaybını artırabileceği gibi afetzedelerin ve gönüllülerin moral gücünün düşmesine neden olabileceği, çalışmalarda görev alan kişilere anlatılmalı; bilgilendirme yetkisi olmayan kişilerin yazılı, sözlü ve sosyal medya üzerinden vatandaşlara bilgi aktarımında bulunmaktan kaçınmaları hatırlatılmalıdır.

5.1.6.Operasyonel Esneklik

Yardım çalışmaları hizmet verilen birey ya da kurumların gereksinimlerine uygun ve gelişimlerini destekleyecek şekilde hazırlanır ve tüm çalışmalar hizmet sunulanların yararını en üst seviyede gözeterek yürütülür. Yardım uygulamalarında; kişi ya da grupların gereksinimleri ve gereksinim düzeyleri doğru olarak belirlenmeli ve kaynakların gerçek ve öncelikli gereksinim sahiplerine ulaştırılmasına dikkat edilmelidir. Hizmetlerde öncelik, gereksinim aciliyetine ve Hizmet Gruplarının öncelik sıralamasına uygun olarak belirlenir.

5.1.7.Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik

Afet ve acil durumla ilgili (öncesinde, sırasında ve sonrasında) alınan tüm kararlar yasal, etik ve tarafsız olmalıdır. Özellikle afet anında çok kısa sürede ve yeterince araştırma olanağı bulunmadan karar almayı gerektiren durumlarla karşılaşılabilir. Böyle zamanlarda dahi, yetkililer, görevliler veya kurumlar aldıkları kararları genel kabul görmüş belirli temellere dayandırmalı ve gerektiğinde karardan etkilenecek kişilere hesap verebilmelidir. Hesap verebilirliğin ön şartı şeffaflık ve hukukun üstünlüğü ilkeleridir. Bireylerin bilgi edinme yolları açık tutulmalıdır. Kararlar mümkün olduğunca belgelerle desteklenmelidir. İzleme ve değerlendirmesi yapılmayacak müdahale yöntemleri uygulanmamalıdır.

5.1.8.Daima Hazırlıklı Olmak

Afet ve acil durumun meydana geldiği anda kurumlar ve/veya kuruluşlar, ekipler ve kişiler ne kadar hazırlıklı ise yaralar o kadar hızlı ve etkin sarılır. Bu nedenle ana ve destek çözüm ortaklarının katılacağı tatbikatlar ve eğitimler düzenli aralıklarla tekrarlanmalı, kurum ve/veya kuruluşlara yeni katılan kişilerin afet ve acil duruma yönelik oryantasyon ve eğitimleri zamanında gerçekleştirilmeli, planlar ve bilgiler daima güncellenerek destek çözüm ortakları ile paylaşılmalı, irtibat bilgileri ve kaynaklar ulaşılabilir olmalı, afet ve acil durum tedbirleri göz önünde bulundurulmalıdır.

5.1.9.İyileştirme

“İyileştirme” faaliyetlerinin hedefi, bölgeyi afetin etkileri açısından afet öncesine göre daha iyi duruma getirmek olmalıdır. Tekrar benzer bir durumun yaşanmaması, yaşandığı takdirde etkilenme düzeyinin azaltılması için alınacak tüm tedbirler de (fiziksel kapasite, toplumun farkındalık düzeyi ve yasal düzenlemeler de dahil) iyileştirme çalışmalarının parçasıdır.

5.2. PROJE İLGİLİ BİLGİLER:

- **Güvelğin Sağlanma Şekli** :Afet İşleri Müdürlüğü tarafından görevlendirilen personeller ile İş Sağlığı ve İş Güvenliği personelleri birlikte koordineli çalışmalıdır.
- **Acil Durumlarda Haberleşme** :Kurum bünyesinde herhangi bir acil durum oluşması halinde haber verilmesi; acil durum mesajı (anonsu), dijital seçmeli çağrı, telsiz telefon usulleri, cep telefonları ya da sabit telefonlar ile yapılmalıdır.
- **Periyodik Kontroller** :Çalışan personellere ait; yapılacak işin durumuna göre sağlık muayeneleri, akciğer grafileri, odio testleri, solunum fonksiyon testleri periyodik olarak yapıpıp sağlık raporu şeklinde hazırlanmalıdır. Ayrıca kurumda kullanılan her türlü makinenin, topraklama ve elektrik tesisatları, periyodik bakım ve testleri vb. donanımlar, yasal mevzuatların öngördüğü biçimde ve sürelerde test ve kontrolleri yapılmalı ve kayıt altına alınmalıdır.

6-ACİL DURUMLARIN SINIFLANDIRILMASI:

Seviye	Acil durum Tanımı	Aktive Edilecek Birimler
(1. seviye)	YSC (Yangın Söndürme Cihazı) ile söndürülebilecek küçük yangınlar, küçük yaralanmalar.	İlk Yardım Ekibi, Yangın Söndürme Ekibi.
(2. seviye)	Ciddi yangınlar, ciddi yaralanmalar,	Acil Durum Yöneticisi, Acil Durum Müdahale Ekipleri, 112 İtfaiye ve 112 Acil Çağrı Merkezi (Ambulans)
(3. seviye)	Ölümlü kaza, büyük yangınlar ve büyük zarar verebilecek doğal afetler.	Acil Durum Yöneticisi ve Acil Durum Müdahale Ekipleri 112 İtfaiye ve 112 Acil Çağrı Merkezi (Ambulans)

7-OLAYLARA MÜDAHALE ŞEKİLLERİ VE AŞAMALARI:

7.1.Önleme ve Engel Olma:

Kurumda yapılan her türlü çalışma ve aktivite ile birlikte, binalar ve tüm müdürlük unsurları dikkatli bir şekilde gözlemlenecek, çalışmalar sırasında veya sonrasında oluşabilecek yangın, iş kazası, çevre kirliliği ve maddi hasarlı olayların oluşması engellenmelidir. Önlemenin etkili ve verimli olması için tüm çalışanlar tespit ettikleri hususları zaman kaybetmeden Acil Durum Ekipleri sorumlularına bildirmekle görevli olup, denetim ve kontrol Afet İşleri Müdürü ya da Sivil Savunma Amiri tarafından yapılacaktır.

7.2.Erken Müdahale ve Kontrol Altına Alma:

Kurumda yürütülen tüm faaliyetler esnasında, işin özelliğinden kaynaklanan ani durum değişiklikleri, çalışanların tedbirsiz ve dikkatsiz çalışması ve bazı unsurlar sonucu meydana gelen yangın, iş kazası, çevresel kirlilik vb. olaylara zamanında ve doğru bir şekilde müdahale edilerek olası can ve mal kayıplarının azaltılması sağlanmalıdır.

7.3.Olayları İzleme:

Kurumda yapılan çalışmalar ile tüm faaliyetler esnasında meydana gelebilecek yangın, iş kazaları, çevresel olaylar vb. durumlara zamanında, doğru ve bilinçli bir şekilde müdahale edilememesi durumunda olayın kontrol dışına çıkabileceği değerlendirilecek, bunun sonucunda daha fazla büyüyerek kayıpların artmaması için gerekli önlem ve tedbirler varsa Sivil Savunma Amiri tarafından ya da Afet İşleri Müdürü tarafından alınmalıdır.

8-ACİL DURUM EKİPLERİ VE GÖREVLERİ:

- Uygulamadan; İdari Başkan Yardımcısı, Afet İşleri Müdürü, Sivil Savunma Amiri ve bu plan dâhilinde görevlendirmeleri yapılmış olan Ekiplerin Amirleri sorumludur. Görev ve sorumluluklar yazılı olarak bildirilmiş ve okutularak imza altına alınmıştır.
- Acil Durum Müdahale Ekiplerinde görevlendirme: Acil Durum Müdahale Ekiplerinde görev alan personel Afet İşleri Müdürü ya da Sivil Savunma Amiri tarafından niteliklerine göre seçilmiş, konuları ile ilgili eğitim alan ve Birim Müdürünün görüşleri alınarak seçilen personellerdir.
  - “ACİL DURUM EKİPLER SORUMLUSU VE YARDIMCILARI ”görevlendirme listesi Ek-01’de,
  - “KORUMA EKİBİ” görevlendirme listesi Ek-02’de,
  - “SÖNDÜRME EKİBİ” görevlendirme listesi Ek-03’te,
  - “ARAMA-KURTARMA-TAHLİYE EKİBİ” görevlendirme listesi Ek-04’de,
  - “İLK YARDIM EKİBİ” görevlendirme listesi listesi Ek-05’de,
  - “HABERLEŞME- İLETİŞİM EKİBİ” görevlendirme listesi Ek-06’da,

- "ARAÇ-GEREÇ VE EKİPMAN TEMİNİ EKİBİ" görevlendirme listesi Ek-07'de,
  - "SOSYAL YARDIM / HALKLA İLİŞKİLER EKİBİ" görevlendirme listesi Ek-08'da,
  - "FİNANS VE İDARİ İŞLER EKİBİ" görevlendirme listesi Ek-09'da belirtilmiştir.
- Görevlendirme listelerinde belirtilen personel ilgili konularda eğitim almış ve periyodik olarak yapılan tatbikatlar ile bilgi ve becerilerini sürekli geliştirmelidirler.
  - Acil Durum Müdahale Ekibinin listesi güvenlik noktalarında asılı halde bulunmalıdır. Bu listelerdeki personeli belirlemek, listeleri güncellemek ve bu personelin eğitimini sağlamak İdari Başkan Yardımcı, Afet İşleri Müdürü ve Sivil Savunma Amirinin sorumluluğundadır.
  - Belirlenmiş ve görevlendirmeleri yapılmış Acil Durum Ekipleri ve görev/sorumlulukları aşağıda açıklanmıştır.

8.1. ACİL DURUM EKİPLER SORUMLUSU VE YARDIMCILARI (KRİZ MERKEZİ):

"ACİL DURUM EKİPLER SORUMLUSU VE YARDIMCILARI" görevlendirme listesi Ek-1'de belirtilmiştir.

KRİZ MERKEZİ TOPLANMA YERİ: Afet İşleri Müdürlüğü Toplantı Salonu, 5 Katlı Hizmet Binamızın 2. katındadır.

GÖREV ve SORUMLULUKLAR :

- Acil eylem planının hazırlanması, uygulanması ve takibi Afet İşleri Müdürlüğü sorumluluğundadır,
- Acil eylem planının tüm Belediye birimlerinde uygulanmasını, meydana gelen değişiklikler doğrultusunda güncellenmesini sağlar,
- Acil eylem planında yer alan tedbirlerin uygunluğunu ve yeterliliğini kontrol eder,
- Acil eylem planında belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda görev alacak personellerin ve diğer tüm çalışanların bu plan doğrultusunda eğitim almalarını sağlar,
- Acil eylem planında değerlendirilerek temin edilmiş araç ve gereçlerin gerekli kontrolleri ile bakımlarını yaptırarak, sürekli faal durumda olmalarını sağlar,
- İhtiyacı belirlenen ilave malzeme ve ekipmanların teminini sağlar,
- Acil durumlarda değerlendirme yapmak, müdahale ekiplerine gerekli talimatları verir,
- Acil durumlara, lojistik destek sağlar,
- Acil durum geçştirildikten sonra; ortamı kontrol eder, tamamen emniyetli olduğuna karar verdikten sonra gerekli bilgilendirmeleri yapar,
- Acil durumun raporlanmasını ve değerlendirilmesini sağlar,
- Resmi Kurum ve makamlarla koordinasyon, bilgilendirme ve işbirliğini sağlar,
- Tatbikat, eğitim ve toplantılara katılır.

8.2.KORUMA EKİBİ:

“KORUMA EKİBİ” görevlendirme listesi Ek-2’de belirtilmiştir.

GÖREV ve SORUMLULUKLAR :

- Acil durumlarda; Afet İşleri Müdürü ve Sivil Savunma Amiri direktifleri doğrultusunda hareket eder,
- Arama-Kurtarma-Tahliye Ekibi tarafından kurtarılan eşya ve evrakları korur,
- Kurum ile ilgili önemli evrak ve dokümanlar yani; “Yangından öncelikli kurtarılabilecek”malzemelerin korumasını sağlar,
- İdari bina ve ofislerde bulunan para, senet, çek ve kıymetli eşyaların korumasını sağlar,
- Acil durumda olay yeri etrafının emniyet şeridiyle çevrelenmesi, olay yerine dışarıdan herhangi bir şekilde insanların girişinin engellenmesi ve toplanma mahallindeki insanların güvenliğinin sağlanmasında sorumludur.
- Olay mahallindeki yaralıların sağlıklı bir şekilde naklinin yapılmasını sağlar,
- Güvenlik ekipleri gelinceye kadar, olay yerinde meydana gelebilecek kargaşa ve infial önler,
- Toplanma alanındaki insanların sayımını ve tespitini yapar. Eksik olması durumunda Arama-Kurtarma-Tahliye Ekibi’ne haber verir.
- Hasar tespiti yapılmaya kadar yetkili şahıslarda başkasına malzeme teslimi yapmaz, teslim ettiği malzemeleri imza karşılığı verir,
- Acil Durum Koordinatörüne bağlı olarak diğer ekiplerle koordine içerisinde görevini yapar,
- Tatbikat, eğitim ve toplantılara katılır.

8.3.SÖNDÜRME EKİBİ:

“SÖNDÜRME EKİBİ” görevlendirme listesi Ek-3’ de belirtilmiştir.

GÖREV ve SORUMLULUKLAR :

- Faaliyetler esnasında çıkacak yangınlara müdahale ederek söndürülmesini ve genişlemesinin engellenmesini sağlar,
- Yangın ihbarını aldığı anda, ekip üyelerinin toplanmasını ve olay mahalline sevk edilmesini sağlar,
- Sorumluluğuna verilmiş donanımlar ve ekibi (oluşturulmuşsa) ile birlikte süratle olay yerine intikal eder,

- Olay yerindeki personelin tahliye edilip edilmediğini, kayıp veya içeride personel olup olmadığını belirler. Kurtarma ve Tahliye Ekiplerini bilgilendirerek yönlendirir.
- Yangın yerinin çevresinde gerekli tedbirleri alarak yangının genişlemesini önler,
- Yangının diğer bölgelere atlayarak büyümesini önleyecek tedbirleri alır. Gerekirse yarma, kırma işleri, yanıcı malzemelerin yangın bölgesinden uzaklaştırılması görevlerini yürütür,
- Yangının sınıfına göre müdahale yöntemini belirler,
- Olayın çapını imkânları değerlendirir, gerekiyorsa dışarıdan itfaiye çağrılmasını sağlar,
- Dışarıdan İtfaiye geldiğinde ekibi ile birlikte, İtfaiye Amirinin emrine girer, yangın ile ilgili tüm bilgileri aktarır ve talep edilen desteği sağlar,
- Söndürme ekibi aynı zamanda olaya ilk müdahale ekibi olarak görev yapacağı için, mahalde elektrik enerjisinin kesilmesi veya yedek enerji kaynaklarının kurulması gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesine destek sağlar,
- Müdahalenin gelişimi hakkında Afet İşleri Müdürü/Vekilini bilgilendirir,
- Yangın bölgesini çevreleyerek görevliler haricindeki personelin bu bölgeye girişine engel olur,
- Yangın söndürüldükten sonra; ikinci bir emre kadar yangın mahallinde kalarak, yangının tekrar faaliyete geçip geçmediğini kontrol eder,
- Tatbikat, eğitim ve toplantılara katılır.

8.4. ARAMA-KURTARMA-TAHLİYE EKİBİ:

“ARAMA- KURTARMA TAHLİYE EKİBİ” görevlendirme listesi Ek-4’ de belirtilmiştir.

GÖREV ve SORUMLULUKLAR :

- İhbar alınır alınmaz kendisine tahsis edilmiş ekipmanlarla beraber derhal olay yerine intikal eder,
- Bu planda tanımlanan acil durumlar meydana geldiğinde, olay mahallinde bulunan can, mal ve değerli evrakları kurtarır,
- Kurtarma faaliyetlerini yaparken öncelikle kendi güvenliğini sağlar,
- Kurtarmada öncelik yangın sırasında yaralanan, bayılan ve kaçamayacak durumda olup, olumsuz etkilenebilecek kişileri tehlikeli sahadan uzaklaştırmaktır,
- Olaydan kurtarılan personelleri, ilkyardım ekibine teslim eder,
- Yangın durumunda; söndürme işlemi tamamlandığında, kullanılan malzemelerin toplanmasını ve sorumlularına teslim edilmesini sağlar,
- Olay mahallinde elektrik enerjisinin kesilmesi veya yedek enerji kaynaklarının kurulması gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesine destek sağlar,

- Kurum ile ilgili çok önemli evrak ve dokümanları, yani; “Yangından öncelikli kurtarılacak malzeme” işaretlileri kurtarır, (Bu malzemelerin bulunduğu dolap veya yerlere “YANGINDA ÖNCELİKLİ KULLANILACAK MALZEME” etiketi konulmasını sağlar.)
- İdari bina ve ofislerde bulunan para, senet, çek ve kıymetli eşyaların kurtarılmasını sağlar,
- Binalar, depolar ve ambarlarda bulunan kişilere yangın sırasında acil kaçış yollarını kullanmaları konusunda yardımcı olur,
- Personelin Acil Durum Planında belirlenmiş olan Toplanma Merkezine, panik yaratmadan sevk edilmesini sağlar,
- Tatbikat, eğitim ve toplantılara katılır.

8.5.İLKYARDIM EKİBİ:

“İLKYARDIM EKİBİ” görevlendirme listesi Ek-5’ de belirtilmiştir.

GÖREV ve SORUMLULUKLAR :

- Olası acil durumlarda destek sağlamak üzere Sertifikalı İlk Yardım Kursu görmüş elemandan/elemanlardan oluşur,
- İlk yardım kursu görmüş eleman/elemanlar, herhangi bir kaza ya da yaşamı tehlikeye düşüren durumda, hasta veya yaralıya sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması ya da durumun daha kötüye gitmesini önlemek amacıyla olay yerinde tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız ilkyardım uygulamalarını yürütürler,
- İhbar alınır alınmaz kendisine tahsis edilmiş donanımlarla beraber derhal olay yerine intikal eder,
- Bu planda tanımlanan acil durumlar meydana geldiğinde, olay mahallinde yaralanan veya hastalanan kişilere uzman personel gelinceye kadar ilk yardım yapar,
- Yetkisiz kişilerin bilinçsizce yaralılara müdahale etmelerini engeller,
- İlk yardım için gerekli olan araç, gereç, ilaç ve malzemenin teminini sağlar ve seyyar olarak taşınabilecek durumda hazır tutar,
- Yaralıların belirlenen en yakın sağlık kuruluşuna nakledilmesini sağlar,
- Tatbikat, eğitim ve toplantılara katılır.

8.6. HABERLEŞME-İLETİŞİM EKİBİ:

- “Haberleşme-İletişim Ekibi” görevlendirme listesi Ek-6’ da belirtilmiştir.
- **GÖREV ve SORUMLULUKLAR :**
- Acil durumlarda, acil durum ekipler listesinde haberleşme-iletışim ekibi olarak görevli olan kişiler; acil durum özelliğine göre ilgili planları uygulayarak, acil durum telefon listesinde belirtilen ilgili yerlere ve sorumlu kişilere haber verilir,
- Acil durum olduğunda hasar tespit, acil müdahale ve kurtarma ekipleri, güvenlik merkezi, kriz masası, yönetim kademesi arasındaki iletişim cep telefonları ve telsizler aracılığı ile yürütülür.
- İlk şokun atlatılması ve önceden tespit edilmiş önemli numaralara öncelik tanınmasından sonra kriz masası ve yönetim kademesi arasındaki muhabere yükü dahili telefona kaydırılır, çalışan ekipler iletişim kurmaya devam ederler,
- Acil durumun oluşmasını müteakip olayın yönetim grubu / kriz masası üyeleri ve diğer personele duyurulmasında uygulanacak iletişim zinciri oluşturulur,
- Kurumumuz iletişim araçlarının kullanım öncelik sırası aşağıda olduğu gibidir, hangisi kullanılırsa kullanılсын kısa ve öz konuşma yapılması esastır.

(1) İç hat telefon (2) Dış hat telefon (3) Şahsi cep telefonları (3) Telsizler

- Acil Durum Koordinatörü, yardımcısı ve üyelerinin bilgileri dâhilinde telefon ve diğer iletişim araçları ile Kaymakamlıklar, bağlı Belediyeler ve Emniyet güçlerine duyurulur,

8.7.ARAÇ-GEREÇ VE EKİPMAN TEMİN EKİBİ:

- “Araç -Gereç ve Ekipman Temin Ekibi” görevlendirme listesi Ek-7’ de belirtilmiştir.
- **GÖREV ve SORUMLULUKLAR :**
- Acil durumda kullanılacak araç, gereç ve ekipmanın temininin sağlanmasından,
- Bakım ve kontrollerinin yapılmasından ve her an kullanıma hazır bulundurulmasından sorumludur,

8.8. SOSYAL YARDIM / HALKLA İLİŞKİLER EKİBİ

- “Sosyal Yardım / Halkla İlişkiler Ekibi” görevlendirme listesi Ek-8’ de belirtilmiştir.
- **GÖREV ve SORUMLULUKLAR :**
- Acil durumun oluşmasını müteakip kriz masasına yakın bölgede toplanarak faaliyetlerine başlar,

- Acil durumun çalışma günü ve saati dışında olması halinde ayrıca çağrı beklemezsizin kuruma gelirler,
- Acil durumun çalışma saatleri içinde olması halinde ailelerine ulaşamayıp onlardan haber alamayan çalışanların aileleri ile iletişimlerine yardımcı olur,
- Doğal afetten etkilenen personeli tespit edip onları ziyaret ederek durumları hakkında bilgi alır,
- Ailesi doğal afetten etkilenen personeli arayarak ihtiyaçlarını öğrenmeye çalışır, kurum kriz masası yetkililerinden, bölge kriz masası yetkililerinden aldığı bilgilere göre afettede personeli bilgilendirir,
- Kurtarma ekiplerinde görev alan, bu maksatla ailesi ile iletişim kuramayan personelin aileleri ile aralarındaki bilgi akışını sağlar,
- Afet bölgesine yardım göndermek isteyen personel ile temasa geçerek yönetimin ve kriz masasının talimatları doğrultusunda gerekli koordinasyonu yapar,
- Toplanma alanlarında bekleyen personelin genel durum hakkında bilgilendirilmesini sağlar,(Kriz masası tarafından duyurulması gereken konular personele duyurulur)

8.9. FİNANS VE İDARİ İŞLER EKİBİ:

- “FİNANS VE İDARİ İŞLER EKİBİ” görevlendirme listesi Ek-9’ da belirtilmiştir.

GÖREV ve SORUMLULUKLAR :

- Müdahale organizasyonunda Acil Eylem Planını uygulamaya koyar.
- Finans ve İdari İşler Servisine bağlı grupların ve ekiplerin afetler öncesi, sırası ve hemen sonrasında yapacağı tüm işlemlere yönelik bir “Odunpazarı Belediyesi Finans ve İdari İşler Servisi Acil Eylem Planı ve/veya değişik Uygulama Prosedürleri birimlere afet öncesi hazırlar.
- Çeşitli seviyedeki tatbikatlar ile planlar denenir, güncel tutulması sağlanır ve geliştirilir.
- Acil durum operasyonlarında mali konulardan birinci derecede sorumludur. Bu kapsamda finansal kayıtların tutulmasını, tüm ödemelerin yapılmasını, tahmini nakit akışlarının oluşturulmasını ve fonlamanın yapılmasını sağlar.
- Kendine bağlı grup ve ekiplerin koordinasyon ve denetimi sağlar.
- Finans ve İdari İşler Servisi afet ya da acil durum ile ilgili idari işler, maliyet analizi, finans izleme ve finans sağlama faaliyetlerini yürütür.
- Acil durum sırasında görev yapılmasına engel bir durum olup olmadığı araştırılır ve duruma bağlı olarak çalışma yeri seçilir.
- Duruma bağlı olarak Servis Amiri Yardımcısı veya Hizmet Grubu Ana Çözüm Ortaklarından birini kendi yerine görevlendirebilir. .

- Finansal kaynakların kullanımı düzenlenir. Mevcut ve ihtiyaç duyulan finans personeli kaynağı belirlenir ve ilgili grup ve ekip yönlendirilir.
- Afet sonrasında iç ve dış kaynaklardan gönderilen yardımlarla kredilerin yönlendirilmesi sağlanır.
- Odunpazarı Belediyesi'nin personel, özlük, mali hizmetler ve idari hizmetleri yürütülür, afet ve acil duruma yönelik mali kaynaklar yönetilir.

9-HASTA VE YARALILARIN SEVK EDİLECEĞİ ARAÇLAR VE HASTANELER:

- Hasta ve yaralılar ağır yaralı değilse, Belediyemiz bünyesinde bulunan Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğüne ait araçla sağlık kuruluşlarına sevk edilir. Müdürlüğe ait araç yok ise 112 Acil Çağrı Merkezinden ambulans çağırılır.

10-BELEDİYEMİZ SORUMLULUK SAHASINDA BULUNAN PERSONELİN, ACİL DURUM GÖREVLERİ VE HAREKET TARZLARI:

Kurum bünyesinde bulunan saha, bina ve eklentilerinde meydana gelebilecek yangın, deprem, iş kazaları, parlama ve patlamada olay yerine yetkili ekipler, itfaiye, polis, doktor vb.) gelene kadar;

- Olay mahallinin güvenli bir şekilde tahliyesi,
- Olaya ilk müdahalenin yapılması,
- Olay yerinde bulunanların kurtarılarak dışarı çıkartılması,
- Olay yerinde önceden belirlenmiş araç, gereç, dolap ve bilgisayarların kurtarılması ve korunması,
- Olaydan olumsuz olarak etkilenenlere sağlık yönünden ilk müdahalenin yapılması vb. Sağlanarak,olası bir durumda olayın büyümesi ve kayıpların azaltılması amaçlanmaktadır.

Saha, bina ve eklentilerde görev yapacak personel, olayın meydana geldiği saha, bina veya katta bulunan çalışanlar arasından seçilir; izin, mazeret durumları göz önünde bulundurularak yerlerine bakacak yedek personelde belirtilir. Belirlenen personeller aşağıda belirtilen ekipler içerisinde görevlendirilecektir. (Görevlendirmeler ekli listelerde mevcuttur.)

- a. Koruma ekibi,
- b. Söndürme ekibi,
- c. Arama-Kurtarma-Tahliye ekibi,
- d. İlk yardım ekibi,
- e. Haberleşme-İletişim Ekibi,
- f. Araç-Gereç Ve Ekipman Temin Ekibi,

- g. Sosyal Yardım / Halkla İlişkiler Ekibi,
- h. Finans Ve İdari İşler Ekibi,

Yukarıda belirtilen ekipler içerisinde görevlendirilecek personelin çalışma usul ve esasları Acil Eylem Planında düzenlenmiştir.

11-ACİL DURUMLARIN MEYDANA GELMEMESİ İÇİN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR:

- Gaz ile çalışan her türlü donanım, kullanılmadığı durumlarda kapatılacak ve şüphelenilen tüm durumlarda Afet İşleri Müdürüne veya vekiline haber verilecektir.
- Mesai bitiminde tüm bölgeler güvenlik görevlileri tarafından kontrol edilerek, kapatılmayan cihaz ve donanımların kapatılması sağlanacaktır.
- Çalışmalar sırasında kullanılan iş makinesi varsa, ehliyetsiz kişiler tarafından kullanılmasına müsaade edilmeyecektir.
- Boya depoları, gaz tüp/tankları, yağ ve yakıt ambalajları yanında sıcak çalışma yapılmayacaktır.
- Tüm çalışma alanları, faaliyet sonunda tertipli ve düzenli bir şekilde bırakılacaktır.
- Kapalı olmayan alet ve cihazlar kapatılacak, boşaltılmamış çöp kutularının boşaltılması sağlanacaktır.
- Sigara izmaritleri, yağlı bezler, kâğıt atıkları aynı çöpe atılmamalı ve çöp birikmemesi için sürekli olarak boşaltılmalıdır.
- Tüm elektrik ve mekanik arızalar yetkilisine bildirilecektir.
- Elektrik tesisatı periyodik olarak kontrol edilecek ve kontrol sonuçları raporlanacaktır.

12-ACİL DURUM TELEFONLARI:

112 Acil Çağrı Merkezi (Ambulans)

112 İtfaiye

112 Polis

112 Jandarma

185 Su Arıza

186 Elektrik Arıza

187 Doğalgaz Arıza

ESKİŞEHİR VALİLİĞİ İL AFET ACİL DURUM MÜDÜRLÜĞÜ: 0 222 324 12 19

13-TOPLANMA ALANLARI:

Belediye idari binalarının dışında uygun görülen noktalarda;

Acil Durum Planında belirlenen durumların meydana gelmesi halinde, personelin çalışma alanlarını terk ederek intikal etmeleri gereken; "TOPLANMA NOKTALARI" belirlenmelidir.

Ek-07-08 : Toplanma Alanları, Acil kaçış yönleri, YSC/Ekipman dağılımı

14-ALARM VERİLMESİ:

Alarm verilmesi gereken durumlar:

- Belediyemizin faaliyetleri sırasında meydana gelebilecek ve büyüme ihtimali olan her türlü yangın durumunda alarm verilir. Bu durumlarda izin beklenmez. Alarm verilerek bu planda görevlendirilen personellerin toplanması sağlanır.
- Meydana gelebilecek toplu kazalanmalar, ölümlü ve uzuv kayıplı iş kazalarında alarm verilir. Burada istenen kopan parçaların çabucak bulunması, kazazedenin olay yerinden usulüne uygun olarak çıkarılması, oluşabilecek kargaşa ve infialin önüne geçilmesidir. Bu alarm, Ekip Sorumlusunun izni olmadan başlatılmayacaktır.
- Kontrol dışına çıkan ve geniş alanlara yayılan çevresel kirlilikte alarm verilir. Bu durumda verilecek alarm görevli ve yetkili personellerin telefonla arayarak haberdar edilmeleri durumudur.

15-EĞİTİM VE TATBİKATLAR:

15.1.EĞİTİMLER:

- Meydana gelebilecek ve bu planda tanımlanmış her türlü acil durumla ilgili personellere eğitim verilmesi sağlanacaktır.
- Eğitimlerin hazırlanması, planlanması ve personele verilmesinden İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü/Vekili sorumludur.
- Acil durumlar için hazırlanan plan içerisinde belirtilen ekiplerde, görev alan personellere görevlerinin tebliği yapılır.
- Kurumda meydana gelebilecek yangın tehlikelerine karşı planda görev alan personele görev ve sorumlulukları yazı ile bildirilir.

15.2.TATBIKATLAR:

- Meydana gelebilecek ve bu planda tanımlanmış her türlü acil durumla ilgili personellerle birlikte uygulamalı tatbikatlar yapılır.
- Tatbikatlarda;
  - Yangın ve Yangına Müdahale
  - Kurtarma ve Tahliye,
  - İlk Yardım,Konularının her birine yer verilmesi sağlanır.
- Düzenlenen her tatbikattan sonra; ilgili eğitim formları doldurulur. Bu formlarda tatbikata katılan personellerin imzalı listeleri bulundurulacaktır.

16-ACİL DURUMLARDA UYGULAMA:

16.1.YANGIN DURUMU:

a)Yangını İlk Gören/Haber Alan:

- Kendi ve diğer kişilerin güvenliği tehlikeye atılmamalıdır,
- İşyerinde yangın olduğu görülürse veya haber alınırsa soğukkanlı olunur,
- En az üç kere yüksek sesle YANGIN VAR diye bağırarak suretiyle olayın etraftaki çalışanlara ve çevreye duyurulması sağlanır,
- Yangını bildirirken aşağıdaki bilgileri verir:
  - Kendi kimlik bilgileri?
  - Yangın nerede?
  - Ne yanıyor?
  - Yaralı var mı?
  - Varsa kaç kişi?
  - İhbarı veren kim? bilgileri edinilmeye çalışılır ,
- Acil durum uyarı butonu, zil, siren, megafon, telsiz, telefon, korna (iş makinası, iş kamyonu, diğer araçlar) ile; işveren, acil durum yöneticisi, yangın ekip başı, yangın ekip görevlileri etraftaki çalışanlar ve çevreye haber verilir ya da verdirilir,
- Hertürlü malzeme-iş ekipmanı-arac yangınında yanan malzeme-iş ekipmanı-aracın bulunduğu yer, yangının büyümesi ve yayılması için tehlikeli ve güvenli bir yer değilse ve malzemenin-iş ekipmanının-aracın taşınması / manevra edilmesi için

zaman yeterli ise kendi ve diğer kişilerin güvenliğini tehlikeye atmadan malzeme-iş ekipmanı-araç güvenli bir yere alınır ya da alınması sağlanır ,

- Hertürlü iş ekipmanı-araç yangınında kendi güvenliğini ve diğer kişilerin güvenliğini tehlikeye atmadan; iş ekipmanı-araç durdurulur-stop edilir, fren / durma emniyeti alınır ve kontak anahtarı vb üzerinde bırakılır. İş ekipmanı-araç'tan atlanmaz,
- Yangın başlangıç anında ya da küçük çaplı ise;
- Yangının hızla büyüdüğü unutulmamalı
- Yanan kimyasal madde ise, MSDS formuna uygun söndürücü kullanılır,
- Elektrikli cihaz, pano, kablo, jeneratör, ups, trafo vb gibi elektrik cihaz ve tesislerinde elektrik kesilmeden kesinlikle yangına su ile müdahale yapılmaz,
- Kendi ve başkalarının güvenliğini tehlikeye atmadan hızlı bir şekilde mümkünse; elektrik-gaz-kimyasal-makine-tezgah gibi sistemleri hemen kapatabilecek, durdurabilecek, akışını kesebilecek anahtar, şalter, acil durdurma butonu, fiş, vana vb kullanılarak kesme-kapatma-durdurma yapılır ya da yaptırılır,
- En yakın yerde bulunan yangın söndürme tüpü / teçhizatı ya da örtme-boğma amaçlı kum-toprak-battaniye-halı vb alınarak yangın mahalline gidilir. Yaralı olup olmadığı tespit edilir. Öncelikle kendi can güvenliği sağlanır ve başkalarının can güvenliği de tehlikeye atılmayarak ve yaralı varsa daha fazla zarar görmeyeceği şekilde yangına müdahale edilir, söndürülür,
- Kendi ve başkalarının güvenliğini tehlikeye atmadan önce canlılar, sonra ise kurtarılması gereken evrak, ekipman, malzeme vb kurtarılmaya çalışılır,
- Yaralı varsa; öncelikle duman ve alev varsa kendi güvenliğini tehlikeye atmayacak şekilde uygun kişisel koruyucular kullanarak yaralı dışarı çıkarılır ve bu arada ilk yardım ekibine, ilk yardım ekip başına, iş yeri hekimine, varsa işyeri sağlık çalışanlarına haber verilir ya da verdirilir. Ortamda tehlike yoksa ilk yardım ekibi gelinceye kadar yaralı kımıldatılmaz ve ilgisi olmayan diğer kişilerin yaralıya müdahale etmesine engel olunur, olay yerinde hala bir tehlike varsa yakındaki diğer kişiler uyarılır,
- Kullanılmış olan tüpün doldurulması, olayla ve varsa hasarla ve varsa kullanılmış olan yangın söndürme tüpü vb malzeme ve teçhizatın doldurulması / yenisinin getirilmesi ile ilgili; yangın ekip başı, yangın ekip görevlileri ve birim, bölüm yetkilisine haber ve bilgi verilir,
- Acil toplanma yerine gidilir. Bu sırada kendi can güvenliği tehlikeye atılmadan ve mümkünse varsa önemli evrak, ekipman, malzeme vb alınır. Acil toplanma yeri yangından dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır.

- **Etkinin azaltılması için;**

- Yangın kapalı alandıysa yayılmasını önlemek için kapı ve pencereler kapatılır.
- Eğer alevler çoğalmışsa ve binadan çıkış olanaksızsa, yatak altlarına, dolaplara, masa altlarına, elektrik sistem ve tesislerine, iş makinası-kamyonları ve diğer araçların altlarına-yanlarına, parlayıcı-yanıcı tehlikeli maddelerin-malzemelerin-gaz tüplerinin yanlarına saklanılmaz, dışarıdakilerle iletişim kurulmaya çalışılır.
- Dumandan boğulmamak için yardım gelene kadar eğilerek ve sürünerek hareket edilir, ağız ve burun ıslak bez ya da mendille kapatılarak nefes alınır.
- Odalarda mahsur kalırsanız, kapıları kapatıp boşlukları tıkayarak duman girişine engel olunur.
- Duman ve yanık kokusu başka odadan geliyorsa kapılar açılmaz, kapıya dokunulmaz.
- Kıyafetiniz alev almışsa; koşmadan durup yere yatarak yuvarlanılır (DUR-YAT-YUVARLAN). Battaniye türü örtüler alınarak alevler boğulmaya çalışılır.
- Eğer vücudunuzda yanık varsa, hemen soğuk suya tutulur.

- **Tahliye emri verilmesi durumunda;**

- Kendi can güvenliği tehlikeye atılmadan varsa önemli evrak, ekipman, malzeme vb alınır
- Kendi ve başkalarının güvenliğini tehlikeye atmadan hızlı bir şekilde mümkünse; elektrik-gaz-kimyasal-makine-tezgah gibi sistemleri hemen kapatabilecek, durdurabilecek, akışını kesebilecek anahtar, şalter, acil durdurma butonu, fiş, vana vb kullanılarak kesme-kapatma-durdurma yapılır
- Kendi ve başkalarının güvenliğini tehlikeye atmadan hızlı bir şekilde mümkünse; kapı ve pencereler kapatılır
- Yangın kaynağından, rüzgar-alev-dumanın istikametine dikkat edilerek uzaklaşarak terk edilir
- Bina / baraka / tesis içindeyseniz dışarı çıkarak acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yeri yangından dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır
- Açık alandıysanız güvenli bir yoldan acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yeri yangından dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır
- Araç içindeyseniz Tahliye emrinin niteliğine göre (araçlı-araçsız); kendi güvenliğini ve diğer kişilerin güvenliğini tehlikeye atmayacak durum söz konusu ise araç ile, değilse, araçtan kesinlikle atlanmaz, araç durdurulur-stop edilir, fren emniyeti alınır ve kontak anahtarı üzerinde bırakılarak araç terk edilip, güvenli bir yoldan acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yeri yangından dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır

- Acil durumun büyüklük ve şiddetine bağlı olarak; her kat, kısım ya da bölümdekilerin tahliyesi için, acil durum yöneticisi, arama-kurtarma-tahliye ekip başı, diğer acil durum ekip başları ve ekip görevlileri ya da uzman servis / kuruluş tarafından görevlendirilen kişiler var ise bu görevlilerin talimatlarına uyulur. Bahsedilen görevlilerin olmaması durumunda ise işyeri için yapılmış olan tahliye planında belirtilen acil çıkışlar kullanılarak en yakın yerden çıkış yapılır. Dikkat edilmesi gereken husus; tahliye için görevlendirilen bir kişi varsa öncelikle onun talimatları ve yönlendirmesi ile hareket edilir, eğer o anda böyle bir görevli yoksa işyeri için hazırlanmış olan tahliye planına göre hareket edilir. Çıkış yerlerine sükûnetle gidilir ve engelli-yaşlı-hamile-çocuklara öncelik verilir ve yardım edilir. Eğer acil toplanma yeri yangından dolayı zarar görmemişse acil toplanma yerine değilse güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır
- Merdivenler, koridorlar, kapılar, gezengeçler ve araç yolları düzenli olarak kullanılır ve sıkışıklığa sebebiyet verilmesi önlenir
- Telefon / telsiz vb gereksiz yere meşgul edilmez
- Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, yanıcı-parlayıcı-patlayıcı maddelerin bulunduğu yerlerden ve araçlardan, araç çarpmasına karşı yollardan, göçme-yıkılma-patlama tehlikesi bulunan yerlerden uzak durulur. Binalardan / barakalardan / tesislerden / iş makinası ve kamyonlarından ve diğer teçhizattan düşebilecek-sızabilecek-fırlayabilecek parça, madde ve malzemelere karşı tedbirli olunur

b)Yangın Haberini Alan Afet İşleri Müdürü/ Vekili

- Yangını haber aldığıında,
  - Elektrik enerjisinin kesilmesini sağlar. (trafo yangını ise trafo merkezinden)
- Yaralı varsa 112 Acil Acil Çağrı Merkezin' e telefon eder.
- 112 numaralı telefonla itfaiyeye aşağıdaki bilgileri içerecek şekilde haber verir.
  - Yangının nerede olduğu,
  - Ne yandığı,
  - Yaralının olup olmadığı,
  - Varsa kaç kişi olduğu,
  - Kimlik bilgileri.

c)Yangın Yerine Gelen Destek Müdürü/ Vekili:

- Sevk ve idareyi üzerine alır.
- İlk yardım ekibinin yaralılara müdahale etmesini sağlar.
- Yangın söndürücülerle yangına müdahaleye başlanmasını sağlar. (Elektrik enerjisi kesilmeden, su ile müdahale edilmesine izin vermez.)

- Toplanma noktasına gelen diğer personelin yardım etmesini organize eder
- Yangın veya tatbikat bitiminde kullanılan malzemenin toplanıp geri getirilmesini sağlar.

d) Yangın Durumunda Koruma Ekibi:

- Yangın haber alındığında yangından etkilenebilecek kişilerin tahliyesine yardımcı olur.
- Giriş çıkışı kontrol eder.
- Ambulans ve itfaiye aracının tesis içine kolaylıkla girebilmesi için yolun açık olmasını sağlar.
- Yangında kurtarılan can ve malın güvenliğini sağlar.
- İlgisiz kişilerin olay yerine girmesine engel olur.

e) Yangın Durumunda Kurtarma ve Söndürme Ekibi:

- Acil durum haberini alır almaz tehlike bölgesine gelir.
- Tehlike durumunda can, mal ve değerli dokümanların tahliyesini sağlar. Yaralıları güvenli bir bölgeye alıp ilk yardım ekibine teslim eder.
- Ekip Sorumlusunun talimatı ile yangınla mücadeleye başlar.
- İtfaiye ekibi ulaşınca, bu ekibin görev yapmalarını kolaylaştırır ve ekip liderinin verdiği görevleri yapar.

f) Yangın Durumunda İlk Yardım Ekibi:

- Acil durum haberini duyar duymaz ilk yardım malzemelerini alarak olay yerine gelir.
- Kurtarma ve söndürme ekibi tarafından güvenli bölgeye alınan yaralılar için ambulans gelinceye kadar ilk yardım uygular.
- Ambulans ulaşınca bu ekibin görev yapmasını kolaylaştırır ve ekip sorumlusunun vereceği görevleri yapar.

g) Tüm Çalışanların Hareket Tarzı:

- Alarmdan(Sesli veya Işıklı) sonra tüm personel en yakın belirlenen toplanma noktasına gider.
- Panik yapılmadan kendilerine verilen bilgi ve talimatlar doğrultusunda hareket ederler.
- Durumla ilgili bilgisi olan ekip sorumlusuna bilgi verir.
- Telefon/telsiz gereksiz yere meşgul edilmez.
- Durumla ilgili kurum dışında vb. kimseye bilgi verilmez.

16.1.1.YANGIN SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

Acil toplanma yerinde;

- Acil toplanma yerinde, acil durum yöneticisi' nin gelmesi beklenir .
- Yapılacak sayımda, sayım işlemi yaptırılır.
- Yapılacak sağlık kontrolünde, kontrol işlemi yaptırılır.
- Acil durum yönetiminin vereceği görevler kendi güvenliğini tehlikeye atmayacak şekilde yerine getirilir.
- Acil durum yönetimi tarafından "işe dönün" emri verilinceye kadar işe başlama yapılmaz. Herhangi bir hasar ya da tehlike olmadığı belirtilmedikçe; "kademe yüzleri ve çevreleri, çalışma yolları, harman-döküm-stok yerleri, binalar, barakalar, tesisler, iş ekipmanları ve her türlü araçta" çalışma yapılmaz / girilmez / kullanılmaz.

16.2.DEPREM DURUMU:

16.2.1.DEPREM ÖNCESİ SINIRLAYICI ÖNLEMLER:

- Yerel idarenin olağanüstü durum eylem planlarına vakıf olunur.
- Ulusal ve bölgesel depremler düzenli olarak hem rasathane hem de ulusal-yerel yayın organlarından takip edilir. Etkileşimlere dikkat edilir ve değerlendirilir.
- Hertürlü araç park yerlerine acil durumlarda kaçışın hızla olabilmesini teminen sürüş yönü çıkışa dönük olarak park edilir.
- Yapılar deprem etkilerine karşı dayanıklı inşa edilir. (Yapı Tekniğine ve İnşaat Yönetmeliğine uygun olarak)
- Dik yarıların yakınına, dik boğaz ve vadilerin içine bina yapılmaz.
- Çok kar yağın ve çığ gelen yamaçlarda bina yapılmaz.
- Mevcut yapıların dayanıklılıkları artırılır.
- Yapılara ek yük getirecek (tavan vinci, su deposu vb) teçhizat yapılmadan önce mevcut yapının bu ilavelere karşı mukavemet yeterliliği olup olmadığı araştırılır.
- Yüksekte ve çukurda yapılan çalışmalarda emniyet kemeri kullanmak dahil gerekli güvenlik önlemleri alınır.
- Bu önlemlerin yanı sıra, yapısal olmayan, yani yapıdan değil de eşyalardan, malzemelerden kaynaklanacak hasarlardan korunmak için günlük kullandığımız eşyalarımızın, malzemelerimizin yerleştirilmesinde aşağıda sayılan önlemler alınır.
- Dolap üzerine konulan eşya ve büro malzemeleri kayarak düşmelerini önlemek için plastik tutucu malzeme veya yapıştırıcılarla sabitlenir.

- Soba ve diğer ısıtıcılar sağlam malzemelerle duvara veya yere sabitlenir.
- Dolaplar ve devrilebilecek benzeri eşyalar birbirine ve duvara sabitlenir. Eğer sabitlenen eşya ve duvar arasında boşluk kalıyorsa, çarpma etkisini düşürmek için araya bir dolgu malzemesi konulur.
- Tavan ve duvara asılan ağır ve sallanan lamba, klima vb. cihazlar buldukları yere ağırlıklarını taşıyacak şekilde duvar ve pencerelerden yeterince uzağa ve kanca ile asılır.
- İçinde ağır eşyalar bulunan dolap kapakları mekanik kilitler takılarak sıkıca kapalı kalmaları sağlanır.
- Kayabilecek eşyaların altına metal profil koyarak bunların kayması önlenir.
- Zehirli, patlayıcı, yanıcı maddeler düşmeyecek bir konumda sabitlenir ve kırılmayacak bir şekilde depolanır. Bu maddelerin üzerlerine fosforlu, belirleyici etiketler konulur.
- Çabuk yanıcı, parlayıcı, patlayıcı ve zehirli maddeler acil durumda tahliyesinin hızlı yapılabilmesini teminen mümkün olduğunca palet vb sistemler üzerinde bulundurulur.
- Rafların önüne elastik bant ya da tel eklenir. Küçük nesnelere ve şişelere, birbirlerine çarpmayacak ve devrilmeyecek şekilde, kutuların içine yerleştirilir.
- Gaz kaçağı ve yangına karşı, gaz vanası ve elektrik sigortaları otomatik hale getirilir.
- Yapıdan acilen çıkmak için kullanılacak yollardaki tehlikeler ortadan kaldırılır, bu yollar işaretlenir, çıkışı engelleyebilecek eşyalar / malzemeler çıkış yolu üzerine konulmaz.
- Geniş çıkış yolları oluşturulur. Dışa doğru açılan kapılar kullanılır, acil çıkış kapıları kilitli olmaz. Acil çıkışlar aydınlatılır.
- Önemli evrakların (kimlik kartları, tapu, sigorta belgeleri, sağlık karnesi, diplomalar vb) kopyaları hazırlanarak elektronik ortamda saklanır. Bilişim sistemlerinin de acil durumlarda hizmet verebilmesini teminen bölge dışında yedeklemeleri bulunur
- İşyerinin özelliği ve büyüklüğüne göre uygun yangın söndürme cihazı mutlaka bulundurulur ve periyodik bakımları da yaptırılır. Bu cihazlar;
  - Kolayca ulaşılabilecek bir yerde tutulur,
  - Yeri herkes tarafından bilinir,
  - Duvara sıkıca sabitlenir,
  - En az yılda bir defa yetkili firma tarafından bakımı yapılır,
  - Bir kez kullanıldıktan sonra mutlaka tekrar doldurulur,
  - Binalarda asansörlerin kapı yanlarına "Deprem Sırasında Kullanılmaz" levhası asılır.
- Her türlü araçta emniyet kemeri bulunur ve kullanılır.
- Her türlü araçta acil durumlarda risk yaratacak ilave madde, malzeme, teçhizat ve kişisel eşya bulundurulmaz.

- Deprem verileri ver ve gelecek dönem hava şartları sürekli ve düzenli takip edilir.
- Doğal aydınlanmanın yetmediği yer ve zamanlarda suni aydınlatma kullanılır.
- Kazı ve ayna diplerinde dinlenme vb yapılmaz.
- Kademe yüzleri ve çevresinin; her vardiya başında ve ayrıca patlatma ile donma-kar-yağmur gibi doğal olaylardan sonra gözetim-denetim-muayenesi ve temizlemesi yapılır.
- Yollarda; akma, kopma, göçme, yarıma, açılma gibi belirtilere karşı periyodik olarak gözetim-denetim-muayene yapılır.
- Ocaklarda çalışma yapılan yerlere girişler yazılı izin ve yetkili bir çalışanın eşliğinde yapılır.
- Çalışanlara ve diğer firma çalışanlarına, ziyaretçilere, stajyerlere ortam tehlikeleri, acil durum ve tahliye planları ile ilgili bilgi verilir.
- Açık ocakta yapılacak tamir-bakım işlemleri; iş makinası-kamyonlarının aynadan, ENH lerin altından ve yakınından yeterli uzaklığa çekilerek emniyet sağlanır.
- Her türlü insan ve araç yolu hareket olmuş ya da olma ihtimali olan yerlerde; uygun şekilde kademeler yapılarak, topuk güvenliği sağlanarak, setler-çukurlar ve sıkılaştırmalar yapılarak, güvenlik mesafeleri bırakılarak ve gerekli uyarı-yasak işaretleri konularak güvenli şekilde yapılır.
- İşyeri için hazırlanmış acil durum planları, tahliye planları çalışanlar tarafından incelenir.
- Acil durumların çalışanlara ve çevreye duyurulabilmesi amacıyla bina / baraka / tesislerde uygun şekilde; acil durum uyarı butonu, zil, siren, megafon, telsiz, telefon vb araçlar bulunur.
- Bina / baraka / tesis / makinalarda; uygun şekilde bir bölümünü ya da tamamını durdurabilecek acil durdurma / elektrik kesme butonları bulunur.
- Çalışma ve tertip barakası / binası / tesisleri acil durumlardan en az etkilenecek şekilde- yerde ve sağlamlıkta mevzuatın öngördüğü şekilde yapılır.

16.2.2.DEPREM ANINDA YAPILMASI GEREKENLER

- Kendi ve diğer kişilerin güvenliği tehlikeye atılmamalıdır .
- Kesinlikle panik yapılmamalıdır. En az üç kere yüksek sesle DEPREM VAR diye bağırarak suretiyle olayın etraftaki çalışanlara ve çevreye duyurulması sağlanır.
- Acil durum uyarı butonu, zil, siren, megafon, telsiz, telefon, korna (iş makinası, iş kamyonu, diğer araçlar) ile; işveren, acil durum yöneticisi, acil durum ekip başlarına ya da acil durum ekip görevlilerine ve etraftaki çalışanlara ve çevreye haber verilir ya da verilir.

- **Deprem anında bina / baraka / tesis içindeyseniz;**

- Merdivenlere ya da çıkışlara doğru koşulmaz,
- Balkona çıkılmaz,
- Balkonlardan, pencerelerden, gezengeçlerden, çatılardan ya da kulelerden aşağıya atlanmaz,
- Kesinlikle asansör kullanılmaz,
- Telefonlar acil durum ve yangınları bildirmek dışında kullanılmaz,
- Kibrit, çakmak yakılmaz, elektrik düğmelerine dokunulmaz,
- Tekerlekli sandalyede ise tekerlekler kilitlenerek baş ve boyun korumaya alınır,
- Pencerelerden, camlı kapı ve dolaplardan ve camdan yapılmış eşyalardan uzak durulur,
- Kendi ve başkalarının güvenliğini tehlikeye atmadan hızlı bir şekilde mümkünse; elektrik-gaz-kimyasal-makine-tezgah gibi sistemleri hemen kapatabilecek, durdurabilecek, akışını kesebilecek anahtar, şalter, acil durdurma butonu, fiş, vana vb kullanılarak kesme-kapatma-durdurma yapılır ya da yaptırılır,
- Dökülebilecek malzeme ve maddelerden uzaklaşılır. Hareketli iş ekipmanlardan / teçhizatlarından uzak durulur,
- Sabitlenmemiş dolap, raf, pencere vb. eşyalardan, tavan vinçlerinin altlarından uzak durulur,
- Çıkışa çok yakın bir noktada iseniz dışarı çıkarak acil toplanma yerine gidilir. Bu sırada kendi can güvenliği tehlikeye atılmadan acil durumun şiddetine bağlı olarak ve mümkünse varsa önemli evrak, ekipman, malzeme vb alınır. Acil toplanma yeri depremden dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır,
- Binadan / barakadan / tesisten çıkmak ve uzaklaşmak için yeterli vaktiniz yoksa içeride kalınır,
- Dolgun ve hacimli koltuk, kanepeler, içi dolu sandıklar, koridorda ise duvar yanına, sağlam ve çalışması ilave tehlike yaratmayacak tezgahlar ve makinalar gibi koruma sağlayabilecek eşya, makine ve tezgah yanına yatarak, hayat üçgeni oluşturulur. Baş iki el arasına alınır ya da koruyucu malzeme ile korunur, dizler karın boşluğuna çekilir (cenin pozisyonu). Sarsıntı geçene kadar bu pozisyonda beklenir,
- Güvenli ve hayat üçgeni oluşturabileceğiniz bir yer bul ve yan yatarak CENİN POZİSYONU ALINIR,
- Başını ve enseni koruyacak şekilde KAPAN,
- Düşmemek için sabit bir yere TUTUN.

- **Deprem anında açık aladaysanız;**

- Kademelerden, yüksekte çalışma yerlerinden, iskelelerden, kulelerden, çatılardan vb yüksek yerlerden atlanmaz,
- Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, ayna diplerinden, şevlerden, kademelerden, harman kenarlarından, göl ve göletlerden, iş makinası ve kamyonlarından, ağaçlardan, çukurlardan, araç çarpmasına karşı yollardan, taş ve kayalardan uzak durulur. Binalardan / barakalardan / tesislerden / iş makinası ve kamyonlarından ve diğer teçhizattan düşebilecek-sızabilecek-fırlayabilecek parça, madde ve malzemelere karşı tedbirli olunur,
- Açık alanda çömelerek, açıkta ve yüksekte çalışmalarda ise kayma ve düşmeyi engelleyecek şekilde uygun bir yere tutunarak etraftan gelen tehlikelere karşı hazırlıklı olunur,
- Toprak kayması olabilecek, taş veya kaya düşebilecek yamaç altlarında bulunulmaz. Böyle bir ortamda bulunuluyorsa seri şekilde güvenli bir ortama geçilir
- Toprak altındaki kanalizasyon, elektrik ve gaz hatları, çalışan iş makinası ve kamyonlarından ve diğer çalışan makine ve teçhizattan gelecek tehlikelere karşı dikkatli olunur.

- **Deprem anında araç içindeyseniz (iş makinası / kamyonu ve diğer araçlar);**

- Araçlardan kesinlikle atlanmaz,
- Sarsıntı sırasında seyir ya da çalışma halindeyseniz; Bulduğunuz yer güvenli ise, yolu kapatmadan sağa yanaşıp durulur, çalışma yapan ve hareketi yavaş olan araçlarda ise araç direkt durdurulur. Fren emniyeti sağlanır, pencereler kapalı olarak araç içerisinde beklenir. Sarsıntı bittikten sonra; kendi güvenliğini ve diğer kişilerin güvenliğini tehlikeye atmayacak durum söz konusu ise araç ile, değilse kontak anahtarı üzerinde bırakılıp araç terk edilerek açık alanlara gidilir. Bulduğunuz yer güvenli değilse (ağaç, enerji hatları-direkleri-tesisleri yanında, köprü üstünde, döküm ve stok alanlarında, yüksek şevli kademelerde vb.); araç durdurulur-stop edilir, fren emniyeti alınır, kontak anahtarı üzerinde bırakılarak terk edilir ve trafikten uzak açık alanlara gidilir ve çömelerek etraftan gelen tehlikelere karşı hazırlıklı olunur,
- Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, ayna diplerinden, şevlerden, kademelerden, harman kenarlarından, göl ve göletlerden, iş makinası ve kamyonlarından, ağaçlardan, çukurlardan, araç çarpmasına karşı yollardan, taş ve kayalardan uzak durulur. Binalardan / barakalardan / tesislerden / iş makinası ve kamyonlarından ve diğer teçhizattan düşebilecek-sızabilecek-fırlayabilecek parça, madde ve malzemelere karşı tedbirli olunur,
- Sarsıntı sırasında bir tünelin içinde iseniz ve çıkışa yakın değilseniz; araç durdurulur-stop edilir, fren emniyeti alınır, aşağıya inilir ve yanına yan yatarak ayaklar karına çekilir, ellerle baş ve boyun korunur (cenin pozisyonu),
- Güvenli ve hayat üçgeni oluşturabileceğiniz bir yer bul ve yan yatarak CENİN POZİSYONU ALINIR,

- Başını ve enseni koruyacak şekilde KAPAN,
- Düşmemek için sabit bir yere TUTUN,
- Kapalı bir otoparkta iseniz; araç durdurulur-stop edilir, fren emniyeti alınır, dışarı çıkılıp, aracın yanına yan yatarak, ellerle baş ve boyun korunur. Yukarıdan düşebilecek tavan, tünel gibi büyük kitleler aracı belki ezecek ama yok etmeyecektir. Araç içinde olduğunuz takdirde, üzerine düşen bir parça ile aracın içinde ezilebilirsiniz.

- **Metroda veya diğer toplu taşıma araçlarındaysanız:**

- Gereksizce, kesinlikle metro ve trenden inilmez. Elektriđe kapılabilir veya diğer hatttan gelen başka bir metro yada tren size çarpabilir
- Sarsıntı bitinceye kadar metro ya da trenin içinde, sıkıca tutturulmuş askı, korkuluk veya herhangi bir yere tutunulur, metro veya tren personeli tarafından verilen talimatlara uyulur

16.2.3.DEPREM SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER:

- Yağmalara karşı dikkatli olunur,
- Enkaz altında kaldıysanız, paniklemeden ve kendi güvenliğini daha fazla tehlikeye atmadan öncelikle bulunulan pozisyon anlaşılmaya çalışılır. Hareket kabiliyetiniz kısıtlanmışsa çıkış için hayatınızı riske atacak hareketler yapılmaz. Biliniz ki kurtarma ekipleri en kısa zamanda size ulaşmak için çaba gösterecektir. Araç içerisindeyseniz aracın kornası çalınarak etrafa duyurulmaya çalışılır. Kendi imkanları ile enkazdan, araçta ise araçtan çıkmaya gayret edilir. Çıkış yapılabilirse ve genel sağlık durumu yerinde ise acil toplanma yerine, acil toplanma yeri depremden dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve bu arada ilk yardım ekiplerine sağlık muayenesi yaptırılır. Sağlık yönünden sakıncalı bir durum varsa hareket edilmeden ilk yardım ekiplerinin gelmesi beklenir. İlk çabadan sonra kendi imkanı ile çıkılamayacağı anlaşıldığında fazla hareket edilmez. Ara ara bağırarak ya da el ve ayaklarınızı kullanabiliyorsanız su, kalorifer, gaz tesisatlarına, zemine vurmak suretiyle varlığınız duyurulmaya çalışılır. Ancak mümkün olduğunca varolan enerjiyi zamana dağıtarak, bedeni yormamaya dikkat edilmeli ki yardıma gelenlerin sesleri duyulduğunda işaret verilebilsin. Enkaz altında iken ek risk yaratacak yangın, gaz sızıntısı, su baskını gibi durumlara karşı o an mümkün ise ve kendi güvenliğini daha fazla tehlikeye atmadan bu riskleri giderecek tedbirler alınmaya çalışılır (toprak iteleme, sıvama, bastırma, kıvrırma, kapatma vb),
- Sadece yaralandıysanız, yaralanmanın şiddeti hareket etmeye engel değilse acil toplanma yerine, acil toplanma yeri depremden dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve bu arada ilk yardım ekiplerine sağlık muayenesi yaptırılır. Yaralanmanın şiddeti hareket etmeye engel oluyorsa hareket edilmeden ilk yardım ekiplerinin gelmesi beklenir, bu arada kanama varsa kanamanın üzerine bası yapılır, kırık-çıkık varsa hareket edilmez ancak yakın çevrede tehlikeli bir durum varsa mümkün olduğunca ortamdan uzaklaşmaya çalışılır.

• **Deprem sonrasında bina / baraka / tesis içindeyseniz;**

- Önce kendi emniyetinizden emin olunur,
- Sonra çevrenizde yardım edebilecek kimse olup olmadığı kontrol edilir,
- Kendi ve başkalarının güvenliğini tehlikeye atmadan hızlı bir şekilde mümkünse; elektrik-gaz-kimyasal-makine-tezgah gibi sistemleri hemen kapatabilecek, durdurabilecek, akışını kesebilecek anahtar, şalter, acil durdurma butonu, fiş, vana vb kullanılarak kesme-kapatma-durdurma yapılır ya da yaptırılır,
- Yaralı ya da enkaz altında kalan varsa öncelikle kendi güvenliğini tehlikeye atmayacak şekilde uygun kişisel koruyucular kullanarak maruz kalan kişi yaralanma ve enkaz durumuna göre daha kötüye götürmeyecek şekilde ortamdaki tehlikelere uzaklaştırılmaya çalışılır ve bu arada ilk yardım ekibine, ilk yardım ekip başına, arama-kurtarma-tahliye ekibine, arama-kurtarma-tahliye ekip başına, işyeri hekimine, varsa işyeri sağlık görevlilerine, acil servis ve itfaiye ye haber verilir ya da verdirilir. Ortamda tehlike yoksa ilk yardım ekibi / acil servis gelinceye kadar yaralı kımıldatılmaz ve ilgisi olmayan diğer kişilerin yaralıya müdahale etmesine engel olunur, olay yerinde hala bir tehlike varsa yakındaki diğer kişiler uyarılır
- Hareketli iş ekipmanlarından / teçhizatlardan uzak durulur,
- Özellikle gaz kokusu alınırsa gaz vanaları kapatılır ya da kapattırılır. Camlar ve kapılar açılır,
- Dökülen tehlikeli maddeler temizlenir,
- Yerinden oynayan telefon ahizeleri telefonun üstüne konur,
- Çevredeki hasara dikkat edilerek not edilir,
- Radyo, televizyon, megafon ya da sesli olarak yapılacak uyarılar dinlenir,
- Cadde, sokak, çalışma yolu, geçit, koridor vb acil yardım için boş bırakılır,
- Kendi güvenliğini tehlikeye atmadan ve acil durumun şiddetine göre mümkünse gerekli olan eşya ve malzemeler alınarak bina / baraka / tesis derhal terk edilerek acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yeri depremden dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır. Her büyük depremden sonra mutlaka artçı depremler olur. Artçı depremler zaman içerisinde seyrekleşir ve büyüklükleri azalır. Artçı depremler de hasarlı binalarda / barakalarda / tesislerde / kademelerde / harman-döküm yerlerinde ilave hasara yol açabilir. Acil durum yönetimi tarafından herhangi bir hasar ya da tehlike olmadığı belirtilmedikçe; “kademe yüzleri ve çevreleri, çalışma yolları, harman-döküm-stok yerleri, binalar, barakalar, tesisler, iş ekipmanları ve her türlü araçta” çalışma yapılmaz / girilmez / kullanılmaz,
- Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, ayna diplerinden, şevlerden, kademelerden, harman kenarlarından, göl ve göletlerden, iş makinası ve kamyonlarından, ağaçlardan, çukurlardan, araç çarpmasına karşı yollardan, taş ve kayalardan uzak durulur. Binalardan / barakalardan / tesislerden / iş makinası ve kamyonlarından ve diğer teçhizattan düşebilecek-sızabilecek-fırlayabilecek parça, madde ve malzemelere karşı tedbirli olunur.

- **Deprem sonrasında açık aladaysanız;**

- Önce kendi emniyetinizden emin olunur,
- Sonra çevrenizde yardım edebilecek kimse olup olmadığı kontrol edilir,
- Yaralı ya da enkaz altında kalan varsa öncelikle kendi güvenliğini tehlikeye atmayacak şekilde uygun kişisel koruyucular kullanarak maruz kalan kişi yaralanma ve enkaz durumuna göre daha kötüye götürmeyecek şekilde ortamdan uzaklaştırılmaya çalışılır ve bu arada ilk yardım ekibine, ilk yardım ekip başına, arama-kurtarma-tahliye ekibine, arama-kurtarma-tahliye ekip başına, işyeri hekimine, varsa işyeri sağlık görevlilerine ve acil servis ve itfaiye ye haber verilir ya da verdirilir. Ortamda tehlike yoksa ilk yardım ekibi / acil servis gelinceye kadar yaralı kımıldatılmaz ve ilgisi olmayan diğer kişilerin yaralıya müdahale etmesine engel olunur, olay yerinde hala bir tehlike varsa yakındaki diğer kişiler uyarılır,
- Çevrenizdeki hasara dikkat ederek bunlar not edilir,
- Kendi güvenliğini tehlikeye atmadan ve acil durumun şiddetine göre mümkünse gerekli olan eşya ve malzemeler alınarak güvenli bir yoldan acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yeri depremden dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır. Her büyük depremden sonra mutlaka artçı depremler olur. Artçı depremler zaman içerisinde seyrekleşir ve büyüklükleri azalır. Artçı depremler de hasarlı binalarda / barakalarda / tesislerde / kademelerde / harman-döküm yerlerinde ilave hasara yol açabilir. Acil durum yönetimi tarafından herhangi bir hasar ya da tehlike olmadığı belirtilmedikçe; "kademe yüzleri ve çevreleri, çalışma yolları, harman-döküm-stok yerleri, binalar, barakalar, tesisler, iş ekipmanları ve her türlü araçta" çalışma yapılmaz / girilmez / kullanılmaz,
- Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, ayna diplerinden, şevlerden, kademelerden, harman kenarlarından, göl ve göletlerden, iş makinası ve kamyonlarından, ağaçlardan, çukurlardan, araç çarpmasına karşı yollardan, taş ve kayalardan uzak durulur. Binalardan / barakalardan / tesislerden / iş makinası ve kamyonlarından ve diğer teçhizattan düşebilecek-sızabilecek-fırlayabilecek parça, madde ve malzemelere karşı tedbirli olunur.

- **Tahliye emri verilmesi durumunda;**

- Kendi can güvenliği tehlikeye atılmadan varsa önemli evrak, ekipman, malzeme vb alınır,
- Kendi ve başkalarının güvenliğini tehlikeye atmadan hızlı bir şekilde mümkünse; elektrik-gaz-kimyasal-makine-tezgah gibi sistemleri hemen kapatabilecek, durdurabilecek, akışını kesebilecek anahtar, şalter, acil durdurma butonu, fiş, vana vb kullanılarak kesme-kapatma-durdurma yapılır,
- Yangın varsa çalışma yerleri yangın kaynağından, rüzgar-alev-dumanın istikametine dikkat edilerek uzaklaşarak terk edilir,
- Heyelan başlamış ise akıntı yolundan / yönünden uzaklaşarak terk edilir,

- Sel-su baskını varsa çalışma yerleri sel-su baskınının geldiği yönün yan istikametlerine doğru terk edilir. Asla sudan karşıdan karşıya geçmeye çalışılmaz, çünkü su aniden derinleşebilir ya da su altındaki bir malzemeye takılarak dengemiz bozulup suya düşebilir, sürüklenebilir ya da boğulabiliriz,
- Bina / baraka / tesis içindeyseniz dışarı çıkarak acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yeri depremden dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır,
- Açık alandaysanız güvenli bir yoldan acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yeri depremden dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır,
- Araç içindeyseniz Tahliye emrinin niteliğine göre (araçlı-araçsız); kendi güvenliğini ve diğer kişilerin güvenliğini tehlikeye atmayacak durum söz konusu ise araç ile, değilse, araçtan kesinlikle atlanmaz, araç durdurulur-stop edilir, fren emniyeti alınır ve kontak anahtarı üzerinde bırakılarak araç terk edilip, güvenli bir yoldan acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yeri depremden dolayı zarar görmüş ise güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır,
- Acil durumun büyüklük ve şiddetine bağlı olarak; her kat, kısım ya da bölümdekilerin tahliyesi için, acil durum yöneticisi, arama-kurtarma-tahliye ekip başı, diğer acil durum ekip başları ve ekip görevlileri ya da uzman servis / kuruluş tarafından görevlendirilen kişiler var ise bu görevlilerin talimatlarına uyulur. Bahsedilen görevlilerin olmaması durumunda ise işyeri için yapılmış olan tahliye planında belirtilen acil çıkışlar kullanılarak en yakın yerden çıkış yapılır. Dikkat edilmesi gereken husus; tahliye için görevlendirilen bir kişi varsa öncelikle onun talimatları ve yönlendirmesi ile hareket edilir, eğer o anda böyle bir görevli yoksa işyeri için hazırlanmış olan tahliye planına göre hareket edilir. Çıkış yerlerine sükûnetle gidilir ve engelli-yaşlı-hamile-çocuklara öncelik verilir ve yardım edilir. Eğer acil toplanma yeri depremden dolayı zarar görmemişse acil toplanma yerine değilse güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır,
- Merdivenler, koridorlar, kapılar, gezengeçler ve araç yolları düzenli olarak kullanılır ve sıkışıklığa sebebiyet verilmesi önlenir
- Telefon / telsiz vb gereksiz yere meşgul edilmez,
- Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, ayna diplerinden, şevlerden, kademelerden, harman kenarlarından, göl ve göletlerden, iş makinası ve kamyonlarından, ağaçlardan, çukurlardan, araç çarpmasına karşı yollardan, taş ve kayalardan uzak durulur. Binalardan / barakalardan / tesislerden / iş makinası ve kamyonlarından ve diğer teçhizattan düşebilecek-sızabilecek-fırlayabilecek parça, madde ve malzemelere karşı tedbirli olunur.

- **Acil toplanma yerinde;**

- Acil toplanma yerinde, acil durum yöneticisi' nin gelmesi beklenir.
- Yapılacak sayımda, sayım işlemi yaptırılır.
- Yapılacak sağlık kontrolünde, kontrol işlemi yaptırılır.
- Acil durum yönetiminin vereceği görevler kendi güvenliğini tehlikeye atmayacak şekilde yerine getirilir.
- Acil durum yönetimi tarafından "işe dönün" emri verilinceye kadar işe başlama yapılmaz. Herhangi bir hasar ya da tehlike olmadığı belirtilmedikçe; "kademe yüzleri ve çevreleri, çalışma yolları, harman-döküm-stok yerleri, binalar, barakalar, tesisler, iş ekipmanları ve her türlü araçta" çalışma yapılmaz / girilmez / kullanılmaz.

16.3.SEL – SU BASKINI:

16.3.1.SEL – SU BASKININI ÖNLEYİCİ VE SINIRLAYICI ÖNLEMLER :

- Yerel idarenin olağanüstü durum eylem planlarına vakıf olunur,
- Bölgedeki barajlar-bentler-su birikintileri ve şılam havuzları saptanır. Böylelikle üstesinden gelinemediğinde olası nelerin oluşabileceği hususunda öngörü oluşması sağlanır,
- Yakındaki çaylar ve bentlere göre işyerinin yüksekliği bilinir,
- Bina / baraka / tesisler; dere yatağına, kademe ve şevlere, nispeten çukur yerlere, su birikmesi ve akması ihtimali olan yerlere ve yakın çevrelerine yapılmaz,
- Şlam seddeleri, havuza konacak malzemenin türü-miktarı, havuzun coğrafi konumu, o bölgenin aldığı ortalama yağış miktarı ve jeolojik yapısı gibi parametreler etüd edilerek uygun mukavemet ve formasyonda yapılır,
- Şlam seddeleri çatlama-deforme-stabilite bozulması gibi durumlara karşı periyodik olarak kontrol edilir ve gerekli durumlarda hemen bakım ve onarımı yapılır,
- Şlam havuzları etrafına uygun şekilde kuşaklama kanalları yapılır ve yağış havzasından gelecek olası akımlara karşı koruma sağlanır,
- Şlam havuzlarında taşkını engellemek amacı ile sedde boyutunda en az iki metrelik güvenlik payı bırakılır,
- Şlam havuzlarının sedde altı ve yakını ile ve taşkın yönüne doğru yakın bölgede tesis / bina / baraka / yol yapılmaz,
- İşyeri alanı içerisinde suni göl yapımında ya da akan bir suyun yolunu değiştirmeden önce yakın çevrede ve birikme alanı yakınında bina / baraka / tesis / iş makinası-kamyonu vb iş ekipmanlarının olup olmadığı incelenerek olası bir taşma-birikme-akıntı nın zararlarını önleme çalışması yapılır,

- İşyeri alanı içerisindeki göl ve göletlerin taşmasını önlemek için tulumbaların periyodik olarak yetkili tekniker / mühendis tarafından periyodik kontrolleri yapılır. Ayrıca belirlenen periyotlarda da bakımları yapılır,
- İşyeri alanı içerisindeki göl ve göletlerin taşmasını önlemek için tulumbalara seviye sensörleri takılır ve su yüksekliği belirlenen seviyeye geldiğinde tulumbanın otomatik çalışması sağlanır,
- İşyeri alanı içerisindeki göl ve göletlerdeki tulumbaların yakınında can simidi, ip gibi kurtarma araç-gereçleri bulunur ve kurtarma araç-gereçleri olmadan tulumbalarda çalışma yapılmaz,
- İşyeri alanı içerisindeki göl ve göletlere yetkisiz kişilerin girmesini engellemek için tehlike ve yasak levhaları konulur,
- İşyeri alanı içerisindeki göl ve göletlerin dik olan yamaçlarına girişin ve düşmenin engellenmesi için set ve tel örgü vb yapılarak muhafaza altına alınır,
- Düzenli olarak meteorolojik veriler ve ulusal-bölgesel yayın organlarının hava durum programları takip edilir,
- İşyerindeki büyük çaplı su boruları-vanaları-bağlantıları periyodik olarak sızıntı, çatlama, kopma, pas, korozyon vb lere karşı periyodik olarak kontrol edilir, bakımları yapılır,
- İşyerindeki büyük çaplı su boruları-vanaları-bağlantılarının iklim şartlarına göre (soğuk, sıcak, nem) uygun yöntemlerle izolasyonu sağlanır,
- İşyeri bina ve tesislerinin çatı, pencere, kapı ve havalandırma yerlerinin sel ve baskına karşı periyodik kontrol ve bakımları yapılır,
- İşyeri açık alanından geçen / geçebilecek drenaj kanallarında zamanla oluşabilecek tıkanmalar düzenli olarak temizlenir, sürekli açık olmaları sağlanır,
- İşyeri açık alanı ve etrafına yeteri kadar yağmur suyu kanalı-drenaj kanalı yapılır,
- Sel- su baskınında önleyici olarak kullanılmak üzere kum torbaları / çuvalları işyerinin çukurda kalan, meyilli olan ve suyun rahatça birikebileceği yerlere yakın olarak bulundurulur,
- Eğimli alanlarda işyeri içinden geçen / geçebilecek su akıntıları, işyerine girmesi önlenecek şekilde yönlendirilir. Bu akıntıların oluşturacağı / oluşturduğu çukurlaşmalar ıslah edilir,
- Çevredeki yeşil alanlar korunarak ve artırılarak erozyon ve sel önleme çalışması yapılır,
- Sel tehlikesi bulunan eğimli yamaçlarda teraslama ve ağaçlandırma yapılır,
- Çukur alanlarda, binaların bodrum katlarına su basma tehlikesi yüksek olduğundan, bu türlü yerlerde bodrum yapılmaz, su basman kotu yüksek tutulur,
- İşyeri bina ve tesislerinin giriş kapıları ve diğer giriş yerlerinde eğim ve suyun girme durumları göz önünde bulundurularak mümkün olduğunca eğime ters yönde olmaları sağlanır ya da yeterli set ve yükseklikler sağlanarak suyun girmesi engellenir,

- Şebeke suyundan başka, sel-su baskını sırasında temiz su ihtiyacı iş yeri dışından uygun şartlarda sağlanır,
- İşyerinde yeteri kadar pilli el feneri bulundurulur,
- İşyeri için hazırlanmış Acil durum planları, tahliye planları çalışanlar tarafından incelenir,
- Çalışanlara ve diğer firma çalışanlarına, ziyaretçilere, stajyerlere ortam tehlikeleri, acil durum ve tahliye planları ile ilgili bilgi verilir,
- Acil durumların çalışanlara ve çevreye duyurulabilmesi amacıyla bina / baraka / tesislerde uygun şekilde; acil durum uyarı butonu, zil, siren, megafon, telsiz, telefon vb araçlar bulunur,
- Bina / baraka / tesis / makinalarda; uygun şekilde bir bölümünü ya da tamamını durdurabilecek acil durdurma / elektrik kesme butonları bulunur.

16.3.2.SEL - SU BASKINI SIRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

- Kendi ve diğer kişilerin güvenliği tehlikeye atılmamalıdır,
- Kesinlikle panik yapılmamalıdır. En az üç kere yüksek sesle SEL-SU BASKINI VAR diye bağırarak suretiyle olayın etraftaki çalışanlara ve çevreye duyurulması sağlanır,
- Sel-Su baskını nerede? Nereden kaynaklı? Yaralı var mı, Boğulan var mı, Sele kapılan var mı? Varsa kaç kişi? bilgileri edinilmeye çalışılır,
- Hertürlü araçta; aracın bulunduğu yer güvenli bir yer değilse ve aracın manevra edilmesi için zaman yeterli ise kendi güvenliğini tehlikeye atmadan araç güvenli bir yere alınır,
- Sel-su baskınının hızla büyüdüğü unutulmamalı,
- Asla sudan karşıdan karşıya geçmeye çalışılmaz, çünkü su aniden derinleşebilir ya da su altındaki bir malzemeye takılarak dengemiz bozulup suya düşebilir, sürüklenebilir ya da boğulabiliriz,
- Kendi güvenliği tehlikeye atılmamalıdır,
- Selde; acil durum uyarı butonu, zil, siren, megafon, telsiz, telefon, korna (iş makinası, iş kamyonu, diğer araçlar) ile; işveren, acil durum yöneticisi, acil durum ekip başları, acil durum ekip görevlileri, itfaiye, acil servis, etraftaki çalışanlar ve çevreye haber verilir ya da verdirilir,
- Su baskınında ise; birim ya da bölüm yetkilisine haber verilir. Su baskınının büyüklük ve şiddetine göre kendi imkan ve diğer çalışanların yardımı ile önlenemeyecek ve tahliye edilemeyecek ise; acil durum uyarı butonu, zil, siren, megafon, telsiz, telefon, korna (iş makinası, iş kamyonu, diğer araçlar) ile; işveren, acil durum yöneticisi, acil durum ekip başları, acil durum ekip görevlileri, itfaiye, acil servis, etraftaki çalışanlar ve çevreye haber verilir ya da verdirilir,
- Boğulmak üzere olan ya da sele kapılan varsa kendi ve başkasının güvenliği tehlikeye atılmadan suyun olduğu yerde elektrik varsa öncelikle ortam elektriğinin kesilmesi

sağlanarak ip, can simidi, uzun çubuk vb uygun malzemeler kullanılarak ya da direkt alınarak, eğer o an elektriğin kesilmesi sağlanamıyor ise iletken olmayan eldiven, tahta, uzun malzeme vb teçhizat kullanarak kendi güvenliğini tehlikeye atmadan ortamdan çıkarılır ve bu arada ilk yardım ekibine, ilk yardım ekip başına, arama-kurtarma-tahliye ekibine, arama-kurtarma-tahliye ekip başına, işyeri hekimine, varsa işyeri sağlık görevlilerine, acil servis ve itfaiye ye haber verilir ya da verdirilir,

- Ortamda tehlike yoksa ilk yardım ekibi / acil servis gelinceye kadar ortamdan alınan kişi yan çevrilerek yutulmuş suyun çıkmasına yardımcı olunur, kımıldatılmaz ve ilgisi olmayan diğer kişilerin ortamdan alınan kişiye müdahale etmesine engel olunur, olay yerinde hala bir tehlike varsa yakındaki diğer kişiler uyarılır,
- Kendi ve başkalarının güvenliğini tehlikeye atmadan hızlı bir şekilde mümkünse; elektrik-gaz-kimyasal-makine-tezgah gibi sistemleri hemen kapatabilecek, durdurabilecek, akışını kesebilecek anahtar, şalter, acil durdurma butonu, fiş, vana vb kullanılarak kesme-kapatma-durdurma yapılır ya da yaptırılır.
- **Sel-su baskını sırasında bina / baraka / tesis içindeyseniz;**
  - Sel-su baskını ani geliştirse, hızı ve miktarı çoksa; acil toplanma yerine gidilir. Bu sırada kendi can güvenliği tehlikeye atılmadan ve mümkünse varsa önemli evrak, ekipman, malzeme vb alınır. Acil toplanma yeri sel-su baskınından zarar görmemiş ve yüksekliği uygun ise acil toplanma yerine değilse yüksek ve güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır. Ancak asla sudan karşıdan karşıya geçmeye çalışılmaz, çünkü su aniden derinleşebilir ya da su altındaki bir malzemeye takılarak dengemiz bozulup suya düşebilir, sürüklenebilir ya da boğulabiliriz. Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, ayna diplerinden, şevlerden, kademelerden, harman kenarlarından, göl ve göletlerden, iş makinası ve kamyonlarından, ağaçlardan, çukurlardan, araç çarpmasına karşı yollardan, taş ve kayalardan uzak durulur. Binalardan / barakalardan / tesislerden / iş makinası ve kamyonlarından ve diğer teçhizattan düşebilecek-sızabilecek-fırlayabilecek parça, madde ve malzemelere karşı tedbirli olunur. İşyerini terk edemiyorsanız; yakındaki iş makinası-malzeme-teçhizat-tezgah-merdiven-balkon-çatı üzerine çıkılarak ya da zaten yüksek bir yerde iseniz de sağlam şekilde tutunarak görevlilerin gelmesi beklenir. Biliniz ki kurtarma ekipleri en kısa zamanda size ulaşmak için çaba gösterecektir,
  - Öncelikle kendi ve başkalarının güvenliği tehlikeye atılmamalıdır,
  - Elektrik kaynaklarından uzak durulur, elektrik çarpabilir!
  - Su baskınına sebep olan; açık vana, musluk, patlamış boru vb durumlarda, vana – musluk kapatılır, patlamış boru vb kör tıpa vb yöntemle kapatılmaya çalışılır ya da birikinti olmamasını sağlamak için yönü değiştirilerek dışarıya ya da atık su giderine yönlendirilir,
  - Pencere ve kapıları korumak için taşınabilir engeller yerleştirilir,
  - Suyla sürüklenen enkazın yönü kum torbalarıyla değiştirilerek işyerinden uzak tutulur,
  - Bazı durumlarda bütün kapılar açılarak suyun binanın / barakanın / tesisin içinden akmasına izin vermek çok daha iyidir; böylece su basıncının yapının taşıyıcı sistemine zarar vermesi ve birikmesi önlenir,
  - Su yatağı ve çukur bölgeler hemen terk edilir,

- Hızla akan 15-20 cm derinlikteki suyun bir insanı devirebileceğini akıldan çıkarmayın!
- Özellikle geceleri, sel-su baskınının tehlikelerini görmek güçleşeceğinden daha dikkatli olunur,
- Selden ölümlerin çoğu sel sularına girilmesinden kaynaklanmaktadır. Çünkü ayak bileğimize kadar olan sel suyu bizi; dizimize kadar olan sel suları ise aracımızı sürükleyip götürebilir. SELDEN KAÇMAK İÇİN SEL SULARINA KESİNLİKLE GİRİLMEZ!
- Sel suları ayrıca kanalizasyon ve zehirli kimyasal maddeleri de içerebilirler. Bu hususa dikkat edilir,
- İçme suyu ihtiyacı sel ve su baskını sırasında normal işyeri içme suyu için (şebeke, depolar); gerekli kontroller yapıp, izinler alınıp ve kullanılabilir talimatı verinceye kadar işyeri dışından sağlanan temiz su ile giderilir,
- Sel-su baskınında su ile temas eden yiyecek yenilmez, içecekler içilmez,
- Sel-su baskını sırasında elektrikler kesilebilir. Binada / barakada / tesiste gaz sızıntısı varsa, herhangi bir elektrikli alet ve ışık kullanılmaz. Pili fener kullanılır,
- Sel-su baskını kendi imkan ve diğer çalışanların yardımı ile;
- ❖ Önlenmiş, tahliye sağlanmış ise; olayla ve varsa hasarla ilgili olarak arama-kurtarma-tahliye ekip başı, arama-kurtarma-tahliye ekip görevlileri ve birim, bölüm yetkilisine haber ve bilgi verilir
- ❖ Önlenemiyor, tahliye edilemiyor ise; kendi ve başkalarının güvenliği tehlikeye atılmaz. Müdahale bırakılır. Acil toplanma yerine gidilir. Bu sırada kendi can güvenliği tehlikeye atılmadan ve mümkünse varsa önemli evrak, ekipman, malzeme vb alınır. Ancak asla sudan karşıdan karşıya geçmeye çalışılmaz, çünkü su aniden derinleşebilir ya da su altındaki bir malzemeye takılarak dengemiz bozulup suya düşebilir, sürüklenebilir ya da boğulabiliriz. Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, ayna diplerinden, şevlerden, kademelerden, harman kenarlarından, göl ve göletlerden, iş makinası ve kamyonlarından, ağaçlardan, çukurlardan, araç çarpmasına karşı yollardan, taş ve kayalardan uzak durulur. Binalardan / barakalardan / tesislerden / iş makinası ve kamyonlarından ve diğer teçhizattan düşebilecek-sızabilecek-fırlayabilecek parça, madde ve malzemelere karşı tedbirli olunur. Acil toplanma yeri sel-su baskınından zarar görmemiş ve yüksekliği uygun ise acil toplanma yerine değilse yüksek ve güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır. Bu arada olay yerine gelen görevlilere durumla ilgili ve varsa hasarla ilgili bilgiler aktarılır
- **Sel – su baskını sırasında açık alandıysanız;**
  - Kademelerden, yüksekte çalışma yerlerinden, iskelelerden, kulelerden, çatılardan vb yüksek yerlerden atlanmaz,
  - Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, ayna diplerinden, şevlerden, kademelerden, harman kenarlarından, göl ve göletlerden, çukurlardan, araç çarpmasına karşı yollardan uzak durulur. Binalardan / barakalardan / tesislerden / iş makinası ve kamyonlarından ve diğer teçhizattan düşebilecek-sızabilecek-fırlayabilecek parça, madde ve malzemelere karşı tedbirli olunur,

- Açıkta ve yüksekte çalışmalarda ise kayma ve düşmeyi engelleyecek şekilde uygun bir yere tutunarak etraftan gelen tehlikelere karşı hazırlıklı olunur,
- Toprak kayması olabilecek, taş veya kaya düşebilecek yamaç altlarında bulunulmaz. Böyle bir ortamda bulunuluyorsa seri şekilde güvenli bir ortama geçilir,
- Toprak altındaki kanalizasyon, elektrik ve gaz hatları, çalışan iş makinası ve kamyonlarından ve diğer çalışan makine ve teçhizattan gelecek tehlikelere karşı dikkatli olunur,
- Kaçabilecek zaman varsa, acil durumun şiddetine bağlı olarak kendi güvenliğini tehlikeye atmadan mümkünse gerekli olan eşya ve malzemeler alınarak ve sel akıntı-birikinti yolundan / yönünden uzaklaşarak acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yerinin sel-su baskınına karşı yüksekliği uygun ve zarar görmemişse acil toplanma yerine değilse yüksek ve güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır. Ancak asla sudan karşıdan karşıya geçmeye çalışılmaz, çünkü su aniden derinleşebilir ya da su altındaki bir malzemeye takılarak dengemiz bozulup suya düşebilir, sürüklenebilir ya da boğulabiliriz. Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, ayna diplerinden, şevlerden, kademelerden, harman kenarlarından, göl ve göletlerden, iş makinası ve kamyonlarından, ağaçlardan, çukurlardan, araç çarpmasına karşı yollardan, taş ve kayalardan uzak durulur,
- Kaçabilecek zaman yoksa, yakındaki iş makinası ve kamyonlarının, diğer araçların, ağaçların, taş ve kayaların, baraka / binaların / tesislerin ya da sağlam diğer malzeme-teçhizatın üzerine çıkılarak ya da zaten yüksek bir yerde iseniz de sağlam şekilde tutunulur ve görevlilerin gelmesi beklenir. Biliniz ki kurtarma ekipleri en kısa zamanda size ulaşmak için çaba gösterecektir.

• **Sel – su baskını sırasında araç içindeyseniz (iş makinası / kamyonu ve diğer araçlar);**

- Asla su ile kaplı yoldan gidilmez. Ani sel-su baskınının meydana getirdiği ölümlerin yarısı araç içindedir. Sel-su baskını sularının bulunduğu bölgelerde araç kullanılmaz,
- Araçta herhangi bir arıza oluştuysa; durdurulur, fren emniyeti alınır ve kontak anahtarı üzerinde bırakılır ve araç hemen terk edilerek yüksek bir yere çıkarılır. Yollar akan sular tarafından doldurulacağı için eğer araç 60 cm yükseklikteki hareket eden suda kalmışsa su onu kaldırıp sürükleyebilecektir,
- Kaçabilecek zaman varsa, acil durumun şiddetine bağlı olarak aracın manevrası için zaman yetecekse kendi güvenliğini tehlikeye atmadan sel-su baskını akıntı-birikinti yolundan / yönünden kullanılan araç ile uzaklaşılır ve acil toplanma yerine gidilir, eğer acil toplanma yerinin sele karşı yüksekliği uygun ve zarar görmemişse acil toplanma yerine değilse yüksek ve güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır. Eğer aracın manevrasına zaman yoksa araç durdurulur-stop edilir, gerekli fren emniyeti alınır ve kontak anahtarı üzerinde bırakılır. Araçtan kesinlikle atlanmaz. Kendi güvenliğini tehlikeye atmadan mümkünse gerekli olan eşya ve malzemeler alınarak ve sel-su baskını akıntı-birikinti yolundan / yönünden uzaklaşılır ve acil toplanma yerine gidilir, Eğer acil toplanma yerinin sele karşı yüksekliği uygun ve zarar görmemişse acil toplanma yerine değilse yüksek ve güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır. Ancak asla sudan karşıdan karşıya geçmeye çalışılmaz, çünkü su aniden derinleşebilir ya da su altındaki bir malzemeye takılarak dengemiz bozulup suya düşebilir, sürüklenebilir ya da boğulabiliriz,

- Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, ayna diplerinden, şevlerden, kademelerden, harman kenarlarından, göl ve göletlerden, iş makinası ve kamyonlarından, ağaçlardan, çukurlardan, araç çarpmasına karşı yollardan, taş ve kayalardan uzak durulur. Binalardan / barakalardan / tesislerden / iş makinası ve kamyonlarından ve diğer teçhizattan düşebilecek-sızabilecek-fırlayabilecek parça, madde ve malzemelere karşı tedbirli olunur,
- Kaçabilecek zaman yoksa, araç durdurulur-stop edilir, kornası çalınarak etrafa duyurulmaya çalışılır, gerekli fren emniyeti alınır, kontak anahtarı üzerinde bırakılır ve aracın en yüksek yerine çıkılır, sağlam şekilde tutunulur ve görevlilerin gelmesi beklenir. Biliniz ki kurtarma ekipleri en kısa zamanda size ulaşmak için çaba gösterecektir.
- **Tahliye emri verilmesi durumunda;**
  - Kendi can güvenliği tehlikeye atılmadan varsa önemli evrak, ekipman, malzeme vb alınır,
  - Kendi ve başkalarının güvenliğini tehlikeye atmadan hızlı bir şekilde mümkünse; elektrik-gaz-kimyasal-makine-tezgah gibi sistemleri hemen kapatabilecek, durdurabilecek, akışını kesebilecek anahtar, şalter, acil durdurma butonu, fiş, vana vb kullanılarak kesme-kapatma-durdurma yapılır,
  - Sel-su baskını sırasında çalışma yerleri sel-su baskınının geldiği yönün yan istikametlerine doğru terk edilir. Ayrıca yangın varsa çalışma yerleri yangın kaynağından rüzgar-alev-dumanın istikametine dikkat edilerek uzaklaşarak terk edilir,
  - Asla sudan karşıdan karşıya geçmeye çalışılmaz, çünkü su aniden derinleşebilir ya da su altındaki bir malzemeye takılarak dengemiz bozulup suya düşebilir, sürüklenebilir ya da boğulabiliriz,
  - Bina / baraka / tesis içindeyseniz dışarı çıkarak acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yerinin sele karşı yüksekliği uygun ve zarar görmemişse acil toplanma yerine değilse yüksek ve güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır,
  - Açık alandaysanız güvenli bir yoldan acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yerinin sele karşı yüksekliği uygun ve zarar görmemişse acil toplanma yerine değilse yüksek ve güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır,
  - Araç içindeyseniz tahliye emrinin niteliğine göre (araçlı-araçsız); kendi güvenliğini ve diğer kişilerin güvenliğini tehlikeye atmayacak durum söz konusu ise araç ile, değilse, araçtan kesinlikle atlanmaz, araç durdurulur-stop edilir, fren emniyeti alınır ve kontak anahtarı üzerinde bırakılarak araç terk edilip, güvenli bir yoldan acil toplanma yerine gidilir. Eğer acil toplanma yerinin sele karşı yüksekliği uygun ve zarar görmemişse acil toplanma yerine değilse yüksek ve güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır,
  - Acil durumun büyüklük ve şiddetine bağlı olarak; her kat, kısım ya da bölümdekilerin tahliyesi için, acil durum yöneticisi, arama-kurtarma-tahliye ekip başı, diğer acil durum ekip başları ve ekip görevlileri ya da uzman servis / kuruluş tarafından görevlendirilen kişiler var ise bu görevlilerin talimatlarına uyulur. Bahsedilen görevlilerin olmaması durumunda ise işyeri için yapılmış olan tahliye planında belirtilen acil çıkışlar kullanılarak en yakın yerden çıkış yapılır. Dikkat edilmesi gereken husus; tahliye için görevlendirilen bir kişi varsa öncelikle onun talimatları ve yönlendirmesi ile hareket

edilir, eğer o anda böyle bir görevli yoksa işyeri için hazırlanmış olan tahliye planına göre hareket edilir. Çıkış yerlerine sükûnetle gidilir ve engelli-yaşlı-hamile-çocuklara öncelik verilir ve yardım edilir. Eğer acil toplanma yerinin sele karşı yüksekliği uygun ve zarar görmemişse acil toplanma yerine değilse yüksek ve güvenli bölgelere gidilir ve tehlike geçtikten sonra acil toplanma yerinde toplanılır,

- Merdivenler, koridorlar, kapılar, gezengeçler ve araç yolları düzenli olarak kullanılır ve sıkışıklığa sebebiyet verilmesi önlenir,
- Telefon / telsiz vb gereksiz yere meşgul edilmez,
- Enerji hatları-direkleri ve tesislerinden, ayna diplerinden, şevlerden, kademelerden, harman kenarlarından, göl ve göletlerden, iş makinası ve kamyonlarından, ağaçlardan, çukurlardan, araç çarpmasına karşı yollardan, taş ve kayalardan uzak durulur. Binalardan / barakalardan / tesislerden / iş makinası ve kamyonlarından ve diğer teçhizatın düşebilecek-sızabilecek-fırlayabilecek parça, madde ve malzemelere karşı tedbirli olunur.

16.3.3.SEL – SU BASKINI SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

- Yağmalara karşı dikkatli olunur,
- Sel-su baskını felaketi suların geri çekilmesi ile sona ermeyebilir. Dolayısıyla acil durum yönetimi tarafından “işe dönün” emri verilmeye kadar işe başlama yapılmaz ve herhangi bir hasar ya da tehlike olmadığı belirtilmedikçe; “kademe yüzleri ve çevreleri, çalışma yolları, harman-döküm-stok yerleri, binalar, barakalar, tesisler, iş ekipmanları ve her türlü araçta” çalışma yapılmaz / girilmez / kullanılmaz,
- Binalar / barakalar / tesisler kontrol edilirken su geçirmez ayakkabı / çizme ve pille çalışan el fenerleri kullanılır,
- Bina / baraka / tesis duvarlarında, katlardaki zeminlerde ve pencerelerdeki hasarlar, tavan, sıva vb. malzemelerin dökülmesi riskinin olup olmadığı kontrol edilir,
- Sel-su baskını sonrasında ikincil afet olarak yangınlar çıkabilir. Bu nedenle gaz sızıntısı, suyun altında kalmış elektrik aksamı, fırın, ocak, iş ekipmanı, iş makinası-kamyonu ve elektrikle çalışan eşyaların / makinaların olmadığına emin olunur,
- Bina / baraka / tesislerdeki sel-su baskını suları bina / baraka / tesislerin daha fazla zarar görmemesi için yavaş yavaş boşaltılır,
- Lağım çukurları, mikroplu tanklar ve atık su sistemleri sel sonrası insan sağlığına zarar vermemeleri için mutlaka yetkililere kontrol ettirilir,
- İçme suyu ihtiyacı; sel-su baskını sonrası normal işyeri içme suyu için (şebeke, depolar) gerekli kontroller yapıp, izinler alınıp ve kullanılabilir talimatı verilmeye kadar işyeri dışından sağlanan temiz su ile giderilir,
- Sel-su baskınında su ile temas eden yiyecek yenilmez, içecekler içilmez,
- Bulaşıcı hastalıklara karşı dikkatli davranılır ve gereken kontroller yapılır,

- İşyerine sel sırasında yılan ve benzeri zararlı hayvanlar girebilir. Bu konuda da dikkatli olunur,
- Özel ilgiye ihtiyacı olan afetzedelere-yaşlılar, bebekler, engelliler-yardımcı olunur.
- **Acil toplanma yerinde;**
  - Acil toplanma yerinde, acil durum yöneticisi' nin gelmesi beklenir.
  - Yapılacak sayımda, sayım işlemi yaptırılır.
  - Yapılacak sağlık kontrolünde, kontrol işlemi yaptırılır.
  - Acil durum yönetiminin vereceği görevler kendi güvenliğini tehlikeye atmayacak şekilde yerine getirilir.
  - Acil durum yönetimi tarafından "işe dönün" emri verilinceye kadar işe başlama yapılmaz. Herhangi bir hasar ya da tehlike olmadığı belirtilmedikçe; "kademe yüzleri ve çevreleri, çalışma yolları, harman-döküm-stok yerleri, binalar, barakalar, tesisler, iş ekipmanları ve her türlü araçta" çalışma yapılmaz / girilmez / kullanılmaz.

16.4.SABOTAJ VE TEHDİT:

- Sabotaj ve tehditlere karşı Acil Durum Yöneticisi;
- Acil Durum Müdahale İdare Ekibini toplar.
- Çalışanların ve işyerinin korunması için gerekli tedbirleri alır.
- Durumu ilgili Resmi makamlara ve Kurum Amirlerini bilgilendirir.
- Olayın tehdit, sabotaj veya dış otorite ile ilgili olup olmadığını belirler.
- Olaylarla ilgili şahitlerin ifadelerini alır ve olayları raporlamak için fotoğraf çekilmesini sağlar.
- Gerekirse Belediye faaliyetlerinin durdurulmasını ve tahliye edilmesi talimatını verir.

16.5.DİĞER ACIL DURUMLAR:

- Büyük miktarlarda kimyasal madde, sıvı yakıt, mazot, yağ, vb. maddelerin taşma ve dökülme durumlarında, durumu ilk tespit eden kişi Afet İşleri Müdürüne/Vekiline haber verir.
- Dökülme ve taşmadan etkilenen yerler, Maruz kalan insan olup olmadığı vb. tespit edilir.
- Acil Durum Ekip liderleri toplanarak durumu değerlendirir.
- Acil durum ekipleri derhal olay yerine giderek çalışmalara yardım eder.
- Gerektiğinde elektrik enerjisinin kesilmesi için sorumlu kişi aranır.
- Emici malzemeler kullanılarak dökülen kimyasal kaplara alınır.

16.6.YARALANMALAR:

- Belediyemize ait müdürlükler bünyesinde meydana gelen yaralanmalarda kontrol ve müdahale yetkisi, acil durum ilk yardım ekibindedir.
- Herhangi bir yaralanma durumunda;
- Eğer kazazede rahatlıkla yürüyemeyecek durumda ise, Kazazedenin yakınındaki personel (hiç kimse yok ise ve yapabiliyorsa, kazazedenin kendisi) Afet İşleri Müdürünü/ Vekilini arayarak,
  - Kazanın yerini,
  - Zamanını,
  - Kazanın cinsini,
  - Yaralanmanın derecesini belirtir ve tıbbi yardım ister.
- Kazalının yakınındaki personel ilkyardım eğitimi almamış ise ve eğer kazalı için hayati bir tehlike yok ise, doktor gelinceye kadar kazalı yerinden hareket ettirilmemelidir.
- Haberleşme Merkezinde görevli personel öncelikle İlkyardım Ekibini bilgilendirir ve arkasından Acil Durum Yöneticisine olayla ilgili bilgi verir. Yaralanma ile ilgili bilgiyi alan Ekip Sorumlusu, olay yerine giderek yaralıya müdahale eder. Ekip Sorumlusu yetersiz kaldığı durumlarda en yakın sağlık kuruluşundan yardım talep edilecektir. Bu tür durumlarda aşağıdaki prosedür uygulanır:
- Doktor, Kurum Yetkilisi ile görüşerek yaralının durumunu bildirir ve kazazedenin sevki için onay ister. Acil Durum Amirine/Afet İşleri Müdürüne/Vekiline, aşağıdaki bilgiler mutlaka aktarılmalıdır.
  - Olay yeri,
  - Yaralının adı soyadı,
  - Yaralıya uygulanan tedavi ve mevcut durumu,
  - Yaralanmaya neden olan olayın özeti.
- Afet İşleri Müdürü/Vekilinin onayı ile yaralı, ambulans ile en yakın Resmi Sağlık Kuruluşuna sevk edilir.

16.7.ÖLÜM:

- Ölümlü olaylarda, aşağıdaki şekilde hareket edilmelidir.
  - Bir kişiye gösterilen tüm kurtarma çabalarına rağmen İlk Yardım ekibi tarafından öldüğüne kanaat getirildiğinde (resmi tespit değildir), bu tespit derhal Kurum Amirine iletmeli, Afet İşleri Müdürü/Vekili, adli makamlarla temasa geçerek durumu bildirmelidir.
  - Resmi makamlar tarafından inceleme yapılana kadar, kaza mahalli bozulmamalı, etrafı şeritle çevrilmelidir. Ortamdaki herhangi bir materyal, adli makamlar için ciddi bir kanıt oluşturabileceğinden, eğer diğer personel için tehlike yaratmıyorsa, hiçbir donanım veya malzeme hareket ettirilmemelidir. Tüm personel olay mahallinden uzak tutulmalıdır.
  - Şahitlerden yazılı ifadeler toplanmalı ve ortam fotoğraflanmalıdır.
  - Ölüm raporu, adli tıp uzmanlarının verdiği bilgiler doğrultusunda, ancak Cumhuriyet Savcısı tarafından verilebilir.

17-TAHLİYE:

- Acil durumlarda ofislerin veya çalışma alanlarının boşaltılması talimatı geldiğinde (siren, anons ve diğer bildirim yöntemleri) aşağıdaki hususlar uygulanmalıdır.
  - Tüm personel, buldukları yerdeki ilk önlemleri aldıktan sonra (koşmadan, yürüyerek, önceden belirlenmiş olan) Acil Durum Toplanma Noktasına hareket ederler.
  - Acil Durum Müdahale Ekibi üyeleri olan Tahliye ve Kurtarma Ekip üyeleri, bina ve tesisleri kontrol ederek, kapalı yerlerde kimse kalmadığını kontrol eder ve bunu Afet İşleri Müdürü/Vekiline rapor ederler.
  - Güvenlik Görevlileri, personeli yönlendirerek, tüm personelin Acil Durum Toplanma Merkezinde toplanmasını sağlar.
  - Toplanma noktalarında görevli personel, mevcut personeli kontrol eder, eğer toplanma noktasına ulaşamamış personel var ise, bunları tespit eder ve nedenini öğrenir. Bu bilgileri Afet İşleri Müdürü/Vekiline iletir.
  - Eğer toplanma noktasına ulaşamamış personel var ise Afet İşleri Müdürü/Vekilinin talimatıyla, arama-kurtarma çalışmaları başlatılır.
- Herhangi bir acil durumda bulunulan yeri terk etmeden önce, eğer yeterli zaman varsa:
  - Elektrik fişleri prizlerden çıkarılmalı,

- Açık bina camları kapatılmalı,
- Üzerinde “YANGINDA İLK KURTARILACAK” işareti olan eşyalar alınmalı,
- Odayı terk ederken oda kapısı kapatılmalı, ancak kesinlikle kilitlenmemelidir.
- Bu işlerle görevli personel de,
- ❖ Akaryakıt tankları(varsa), doğal gaz(varsa) ve basınçlı gaz tüplerinin vanalarını kapatmalı,
- ❖ Doğalgaz(varsa) ve elektrik sistemleri devre dışı bırakılmalı ve emniyete alınmalıdır.

18-RAPORLAMA:

- Acil Duruma müdahale edilip ortam normal hale döndüğünde, Afet İşleri Müdürü/Vekili ya da Sivil Savunma Amiri tarafından detaylı inceleme yapılarak bir tutanak hazırlanmalıdır.
- Fotoğraflarla da desteklenecek bu rapor Organizasyondaki her bir kademenin yorumlarını katması ile genişletilmelidir.
- Bu rapor, düzeltici, önleyici faaliyetlerin ve Sigorta-Tazminat işlemlerinin yürütülmesinde esas olacaktır.

19-TOPLANMA ALANI:

Belediyemizin ön ve üst tarafındaki yeşil alan ve yan tarafta bulunan Şöförler Odası yanı Otopark.

20-EKLER:

- Ek-1 “ACİL DURUM EKİPLAR SORUMLUSU VE YARDIMCILARI” görevlendirme listesi,
- Ek-2 “KORUMA EKİBİ” görevlendirme listesi,
- Ek-3 “SÖNDÜRME EKİBİ” görevlendirme listesi,
- Ek-4 “ARAMA-KURTARMA-TAHLİYE EKİBİ” görevlendirme listesi,
- Ek-5 “İLK YARDIM EKİBİ” görevlendirme listesi,
- Ek-6 “HABERLEŞME-İLETİŞİM EKİBİ” görevlendirme listesi,
- Ek-7 “ARAÇ-GEREÇ VE EKİPMAN TEMİNİ EKİBİ” görevlendirme listesi,
- Ek-8 “SOSYAL YARDIM / HALKLA İLİŞKİLER EKİBİ” görevlendirme listesi,
- Ek-9 “FİNANS VE İDARİ İŞLER EKİBİ” görevlendirme listesi,
- Ek-10 Belediye Merkez Binasının bulunduğu yerin planı,
- Ek-11 Toplanma Alanlarının Planı,
- Ek-12 Acil kaçış yönleri, YSC/Ekipman dağılımı,

21-ONAY:

	<u>Hazırlayan</u>	<u>Hazırlayan</u>	<u>Kontrol Eden</u>	<u>Kurum Amiri</u>
Adı Soyadı Görevi	Ercan TEMEL Sivil Savunma Amiri	İlknur DEMİR Afet İşleri Müdür	Uğur Haluk DURDAĞ Başkan Yardımcısı	Av. Kazım KURT Başkan
Tarih				
İmza				

Bu evrak

İŞYERLERİNDE ACİL DURUMLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

(Resmi Gazete Tarihi/Sayısı: 18.06.2013/28681)

kapsamında hazırlanmıştır.

EK: 1

ACİL DURUM EKİPLER SORUMLUSU VE YARDIMCILARI (KRİZ MERKEZİ):

Sorumlu:	Uğur Haluk DURDAĞ	Başkan Yardıncısı
Yardımcı:	İlknur DEMİR	Afet İşleri Müdür
Yardımcı:	Ercan TEMEL	Sivil Savunma Amiri

EK: 2

KORUMA EKİBİ:

Ekip Amiri: Gürkan KARADAĞ
Ekip Personeli: İlker KARAKAŞ
Ekip Personeli: Mehmet CAN
Ekip Personeli: İlyas ÖZKARTAL
Ekip Personeli: Yasin KÜÇÜKKARTAL
Ekip Personeli: Bayram Semih TEKDAĞ
Ekip Personeli: Tolga KÖYMEN

Belediye bünyesinde çalışan güvenlik personelleri Koruma Ekibinde görevlidir.

EK: 3

SÖNDÜRME EKİBİ:

Ekip Amiri:	Oktay DEMİREL
Ekip Personeli:	Koray KOÇ
Ekip Personeli:	Hakkı SUSAM
Ekip Personeli:	Gamze SARI
Ekip Personeli:	Hüseyin YAVUZ
Ekip Personeli:	Zuhal ÜNAL
Ekip Personeli:	Kemal KARACA
Ekip Personeli:	Ali Rıza YILMAZ
Ekip Personeli:	Onur OYTAN
Ekip Personeli:	Görkem ŞÜKÜR
Ekip Personeli:	Hasan ÇETİN
Ekip Personeli:	Mehmet Teyfik KALAS
Ekip Personeli:	Ahmet Selim GÖKTEKİN

EK: 4

ARAMA-KURTARMA-TAHLİYE EKİBİ:

Ekip Amiri: Gülcan ÖZ
Ekip Personeli: Hasan YURTCAN
Ekip Personeli: Tayfun YILDIRIM
Ekip Personeli: Osman KARAGÖZ
Ekip Personeli: Burak ESEN
Ekip Personeli: Hakan ÇOLAK
Ekip Personeli: Mustafa SİVASLIOĞLU
Ekip Personeli: Aybars AYDOĞAN
Ekip Personeli: Halil EREN
Ekip Personeli: Okan KARALAR
Ekip Personeli: Fatih SEÇKİN
Ekip Personeli: Levent İŞÇAN
Ekip Personeli: Şeyma KARA
Ekip Personeli: Niyaz ÇAKAR

EK: 5

İLK YARDIM EKİBİ:

Ekip Amiri:	Dr. İsmail TÜRKTAN
Ekip Personeli:	Cansel KIZILTAŞ
Ekip Personeli:	Özlem KARACA
Ekip Personeli:	Emirhan YEŞİLDAL
Ekip Personeli:	Gürkan ERDOĞAN
Ekip Personeli:	Gökhan SARIKAYA
Ekip Personeli:	Güzide Banu KARSLI
Ekip Personeli:	Medine KAMALI

EK: 6

HABERLEŞME-İLETİŞİM EKİBİ:

Ekip Amiri: İsmail GENÇ
Ekip Personeli: Demet AYDÖRE
Ekip Personeli: Özlem TÜMKAYA
Ekip Personeli: Handan Zuhâl GÜLDALİ
Ekip Personeli: Güneő POLAT
Ekip Personeli: Fikriye ERYILMAZ
Ekip Personeli: Burcu ERYILMAZ
Ekip Personeli: Salih BAL
Ekip Personeli: Canan Damla DUMAN

EK: 7

ARAÇ-GEREÇ VE EKİPMAN TEMİNİ EKİBİ:

Ekip Amiri: Yusuf Emre ANTİKA
Ekip Personeli: Dinçer SARCAN
Ekip Personeli: Halil İbrahim ÖZÇELİK
Ekip Personeli: Murat Birgün
Ekip Personeli: Göktürk GÜLER
Ekip Personeli: Seydi ATEŞ
Ekip Personeli: Murat ÖZDEMİR
Ekip Personeli: Cem GÜRTÜRK

EK: 8

SOSYAL YARDIM / HALKLA İLİŞKİLER EKİBİ:

Ekip Amiri: Can YÖRÜ
Ekip Personeli: Melih KIZILDOĞAN
Ekip Personeli: Ercan KARAKAYA
Ekip Personeli: Gürkan ÇELİK
Ekip Personeli: Serkan KASAP
Ekip Personeli: Çoşkucan BEZEK
Ekip Personeli: Bener MOĞULKOÇ

EK: 9

FİNANS VE İDARİ İŞLER EKİBİ:

Ekip Amiri: Nuray SARICA
Ekip Personeli: Ömer Emre TARHAN
Ekip Personeli: Timuçin ÖZKAYA
Ekip Personeli: İlter ANKARALI
Ekip Personeli: Zefer BULUT